

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.3.4.2024

Pani
Agnieszka Narożnowska
Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt
w Nienadowej prowadzone przez
Usługi Techniczno-Weterynaryjne
„ARKA-VET” Agnieszka Narożnowska
ul. Sybiraków 34/1
37 – 700 Przemyśl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji
Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli nr KPK-KPO.441.142.2024 z dnia
20 września 2024 r.

P/24/093 – Zapobieganie bezdomności zwierząt domowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Nienadowej, Nienadowa 619 ¹ , prowadzone przez Usługi Techniczno-Weterynaryjne „ARKA-VET” Agnieszka Narożnowska, ul. Sybiraków 34/1, 37-700 Przemyśl
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Agnieszka Narożnowska (dalej Właścicielka, prowadząca Schronisko) (akta kontroli, tom I str. 7-8)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz warunki jej realizacji. 2. Zapobieganie bezdomności zwierząt. 3. Finansowanie oraz rozliczenie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2019 r. do 2024 r. (do czasu zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Barbara Lew, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/15/2024 z 29.01.2024 r. Wilhelm Dmytrów, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/14/2024 z 29.01.2024 r. (akta kontroli, tom I str. 9-10)

¹ Dalej Schronisko.

² Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz.U. z 2022 r. poz. 623), dalej ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Schronisko prawidłowo realizowało zadania opieki nad bezdomnymi zwierzętami. W szczególności, zapewniało prawidłowe warunki przebywania w nim zwierząt bezdomnych, realizowało odbywanie kwarantanny oraz obowiązkowe szczepienia. Pomieszczenia, w których przebywały zwierzęta spełniały wymagania weterynaryjne w zakresie temperatury, zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, utrzymywaniu czystości i odpowiednich warunków bytowania zwierząt.

Stwierdzoną nieprawidłowością było prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami bez uzyskania wymaganego zezwolenia oraz powierzanie wykonania przyjętego zlecenia osobie trzeciej, w sytuacji, gdy uprawnienie takie nie wynikało z treści umowy.

W Schronisku korzystano z pomocy wolontariuszy, którym zapewniono nieograniczony do niego dostęp.

W ocenie NIK, w Schronisku prawidłowo były wykonywane procedury opiekuńcze dotyczące: wylapywania bezdomnych zwierząt, ich transportu, poddawaniu kwarantannie, świadczonej opieki weterynaryjnej, szczepień, kastracji, znakowania (czipowania), karmienia, czy wyprowadzania na wybieg.

Stwierdzonym brakiem formalnym (nie mającym wpływu na dobrostan zwierząt) było nieuwzględnienie w wykazie zwierząt, danych dotyczących wagi zwierzęcia, informacji o jego kondycji w dniu przyjęcia do schroniska, daty kastracji zwierzęcia oraz informacji lekarza weterynarii o przeciwwskazaniach do wykonania takiego zabiegu.

Nieprawidłowościami były budowa Schroniska bez wymaganego pozwolenia budowlanego, czy dokonana zmiana zagospodarowania terenu bez wymaganego ustalenia w drodze decyzji (warunków zabudowy).

W ocenie NIK w Schronisku prawidłowo finansowano oraz rozliczano zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz warunki jej realizacji

Opis stanu faktycznego

1.1. Pani Agnieszka Narożnowska prowadziła jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą Usługi Techniczno-Weterynaryjne „ARKA-VET” Agnieszka Narożnowska od 15.08.2011 r.⁴. Jako stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej w CEIDG wskazano Przemyśl, ul. Sybiraków, nr 34, lok. 1.

Przedsiębiorca prowadził działalność również w oparciu o nieruchomość położoną w miejscowości Nienadowa 619, na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym 181302_5.0007.3512/1 o powierzchni 26 arów⁵ (od 2020 r. działalność schroniska dla zwierząt objęta była nadzorem weterynaryjnym).

(akta kontroli, tom I str. 7-8)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Zgodnie z wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej (dalej CEIDG) wykonywana działalność gospodarcza (Kody PKD): 96.09.Z: Pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana. 75.00.Z Działalność weterynaryjna. Od 3.03.2015 r. dodano: 01.49.Z Chów i hodowla pozostałych zwierząt, 01.62.Z Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, 01.70.Z Łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych, włączając działalność usługową, 49.41.Z Transport drogowy towarów.

⁵ geoportal.gov.pl [dostęp 18.05.2024 r.]

W okresie objętym kontrolą, w oparciu o umowy cywilnoprawne gminy powierzyły przedsiębiorcy opiekę nad bezdomnymi zwierzętami w schronisku, w tym zapewnienie właściwych warunków bytowania, wyżywienia, zapewnienie opieki weterynaryjnej, sterylizację/kastrację, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, a także inne zadania (jak: wylapywanie bezdomnych zwierząt, ich transport do schroniska lub miejsca tymczasowego przetrzymania, usypianie ślepych miotów). W 2020 r. zadania z powyższego zakresu powierzyło sześć gmin⁶, a w 2023 r. – 39⁷. Najdalej położoną gminą od Schroniska była Gmina Raniżów, odległość wynosiła 102 km. W dwóch przypadkach⁸ w ewidencji Schroniska nie odnotowano zwierząt przekazanych z terenu gmin - w umowach uwzględniono ryczałtową opłatę za gotowość do odebrania zwierzęcia.

Z protokołów kontroli Powiatowego Lekarza Weterynarii w Przemyślu (dalej PLW), wynika, że w Schronisku⁹:

- w dniu 10.12.2020 r. nie przebywały żadne zwierzęta,
- w dniu 27.05.2021 r. przebywało 5 psów, a w dniu 27.08.2021 r. - 15 psów,
- w dniu 17.10.2022 r. – 31 psów i żaden kot.

W latach 2020-2021 PLW w toku kontroli potwierdził, że w Schronisku 10 boksów, a w 2022 r. – już 40 boksów dla psów i 10 boksów dla kotów.

Liczba zwierząt bezdomnych przebywających w Schronisku istotnie wzrosła w latach 2020-2023 i wynosiła na koniec:

- 2020 r. – 5 psów,
- 2023 r. – 71 zwierząt, w tym 56 psów i 15 kotów.

W okresie objętym kontrolą do Schroniska przyjęto w:

- 2020 r. – osiem psów,
- 2021 r. – 343 zwierzęta, w tym: 246 psów i 97 kotów,
- 2022 r. – 304 zwierzęta, w tym 252 psy i 52 koty,
- 2023 r. – 288 zwierzęta, w tym 202 psy i 86 kotów¹⁰.

(akta kontroli, tom I str. 11-66)

1.2. W dniu 3.11.2020 r. Właścicielka Schroniska zgłosiła zamiar prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie prowadzenia schroniska dla zwierząt Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Przemyślu (dalej PLW). PLW decyzją PIW.PZ.545.1.2020 z dnia 19.11.2020 r. wpisał Schronisko do rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną i nadał weterynaryjny numer identyfikacyjny 18133403.

(akta kontroli, tom I str. 5-6, 67-69)

W latach 2020 – 2023 schronisko było sześciokrotnie kontrolowane przez PLW, i tak:

a) w dniu 10.12.2020, stwierdzone zostały nieprawidłowości: brak pomieszczeń przeznaczonych do wykonywania zabiegów leczniczo-chirurgicznych (zwierzęta były wożone do lecznicy w Przemyślu), brak przegród między boksami oraz brak zatrudnionych osób (właścicielka schroniska sama opiekuje się zwierzętami),

⁶ Gminy: Jaślicka (przyjęto 1 psa), Miasto Lubaczów (1 psa), Pawłosiów (2 psy), Pruchnik (1 psa), Przemyśl (2 psy), Zarszyn (1 pies).

⁷ Gminy: Besko, Białobrzegi, Bircza, Chłopice, Dzikowiec, Domaradz, Dubiecko, Miasto Dynów, Gmina Dynów, Fredropol, Gać, Horyniec-Zdrój, Hyżne, Gmina Jarosław, Jawornik Polski, Kańczuga, Kolbuszowa, Krasiczyn, Krzywczka, Laszki, Miasto Lubaczów, Lutowska, Medyka, Orły, Pawłosiów, Pruchnik, Gmina Przemyśl, Gmina Przeworsk, Gmina Radymno, Miasto Radymno, Raniżów, Rokietnica, Stary Dzików, Stubno, Tyrawa Wołoska, Zarszyn, Zarzecze, Żurawica, Wielkie Oczy.

⁸ Gminy: Hyżne, Zarzecze.

⁹ Schronisko rozpoczęło działalność nadzorowaną w dniu 19.11.2020 r.

¹⁰ W tym czasie ze Schroniska wydano odpowiednio: dwa psy, 246 zwierzęta (173 psy i 73 koty), 252 zwierzęta (209 psy i 43 koty) i 243 zwierzęta (185 psy i 58 kotów).

Liczba zwierząt utraconych: 1 pies, 61 zwierząt (37 psów, 24 koty), 31 zwierząt (25 psów i 6 kotów), 36 zwierząt (20 psów i 16 kotów).

b) w dniach 27.05.2021 r. i 27.08.2021 r., stwierdzone zostały nieprawidłowości: brak pomieszczeń przeznaczonych do wykonywania zabiegów leczniczo-chirurgicznych (zwierzęta były wożone do lecznicy w Przemyślu) oraz brak zatrudnionych osób (właścicielka schroniska sama opiekowała się zwierzętami),

c) w dniu 17.10.2022 r.¹¹, nie stwierdzono nieprawidłowości,

d) w dniach 27.01.2023 r. - 01.02.2023 r., stwierdzone zostały nieprawidłowości:

- brak mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń przeznaczonych do izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną oraz kwarantanny zwierząt przyjętych do Schroniska,

- nieprzeprowadzanie dezynsekcji pomieszczeń po każdym opuszczeniu przez zwierzę pomieszczenia przeznaczonego do izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną, oraz przeznaczonego do kwarantanny zwierząt przyjętych do Schroniska, a w pozostałych pomieszczeniach nie rzadziej niż raz na miesiąc,

- nieprowadzenie wykazu zwierząt w postaci elektronicznej,

- brak zapewnienia zwierzętom opieki poza godzinami pracy osób w Schronisku,

- brak ewidencji wyprowadzeń psów na wybieg lub spacer,

- brak oznakowania psów transponderem.

Na usunięcie powyższych niezgodności PLW wyznaczył 14 dni od dnia zakończenia kontroli,

e) 20.02.2023 r., w której stwierdzono wykonanie zaleceń wykazanych w lit. d.

W udzielonej informacji w dniu 07.02.2024 r., PLW podał m.in., że kontrola sprawdzająca przeprowadzona w Schronisku w dniu 20.02.2023 r., wykazała *spełnienie wymogów rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt z dnia 20.01.2022 r.*¹²

(akta kontroli, tom I str. 70-102)

W protokołach dwóch kontroli przeprowadzonych przez PLW w miejscu oznaczonym adresem: Przemyśl ul Sybiraków 34/1, stwierdzono m.in.:

a) w dniu 01.02.2023, że psy karmione są 1, 2 razy dziennie, kojce czyszczone są codziennie, zwierzęta są w bardzo dobrej kondycji żywieniowej. W protokole kontroli nr 1/A-V/2023 nie ma wzmianki, że kontrola odnosi się do działalności nadzorowanej w formie schroniska dla zwierząt,

b) w dniu 14.02.2023 r. ten sam organ dokonał ustaleń właściwych jak w przypadku kontroli podmiotu prowadzącego działalność nadzorowaną w formie schroniska. Ustalenia zostały sformułowane na „liście kontrolnej SPIWET¹³ - schronisko dla zwierząt”, gdzie stwierdzono m.in., że podmiot:

- nie zgłosił PLW w formie pisemnej zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie schroniska dla zwierząt,

- nie uzyskał decyzji PLW o nadaniu temu podmiotowi weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego, oraz

- naruszył 26 wymagań dotyczących schroniska, określonych w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. .

¹¹ W informacji z dnia 07.02.2024 r. powiatowy lekarz weterynarii podał m.in., że w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie i dodatkowymi zadaniami wykonywanymi przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Przemyślu, w roku 2022 przeprowadzona została jedna kontrola Schroniska.

¹² Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz.U. z 2022 r., poz. 175), dalej rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

¹³ To Skoordynowany Program Inspekcji Weterynaryjnej, służący do monitorowania podmiotów objętych nadzorem inspekcji weterynaryjnej.

Decyzją nr 18/2023 z dnia 28.02.2023 r., PLW postanowił wstrzymać prowadzenie schroniska dla zwierząt, znajdującego się pod adresem w Przemyślu ul. Sybiraków 34.

Pani Agnieszka Narożnowska w dniu 14.03.2023 r. odwołała się od powyższej decyzji do Podkarpackiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Krośnie (WLW). Zaskarżonej decyzji zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych mający znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, polegający na niezasadnym przyjęciu, że prowadzi schronisko dla zwierząt. Ten błędny wniosek – jak podała w odwołaniu skarżąca – skutkował decyzją o wstrzymaniu prowadzenia schroniska, które faktycznie nie istnieje. Kwestia zakwalifikowania działalności prowadzonej przez skarżącą jako działalności nadzorowanej, tj. schroniska dla zwierząt, była w 2017 roku przedmiotem badania przez PLW i WLW. Wtedy organy te na podstawie dokonanych ustaleń faktycznych umorzyły¹⁴ postępowania w całości i stwierdziły, że skarżąca nie prowadzi schroniska dla zwierząt. Jak podała skarżąca: *stan faktyczny będący podstawą omawianych rozstrzygnięć nie uległ do chwili obecnej zmianie*.

Decyzją nr 4/2023 z dnia 20.04.2023 r., WLW utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję. W jej uzasadnieniu podał m.in., że ogólność definicji schroniska dla zwierząt zawarta w art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt może utrudniać odróżnienie schroniska od np. miejsca czasowego przetrzymywania zwierząt, stąd przyjąć należy, że schronisko jest miejscem długotrwałego lub ostatecznego przebywania bezdomnych zwierząt. Oceniał, że PLW prawidłowo uznał, że przebywanie zwierząt na posesji w Przemyślu przy ul. Sybiraków nosi cechy bezterminowości i ostateczności oraz, że żadne okoliczności nie wskazują, aby zwierzęta przebywały tam czasowo, jedynie do chwili odnalezienia ich właścicieli.

Pani Agnieszka Narożnowska w dniu 20.05.2023 r. zaskarżyła decyzję WLW do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie (dalej WSA), który w wyroku z dnia 06.06.2023 r. uchylił zaskarżoną decyzję i decyzję PLW. Przyczyną było pominięcie przy wydawaniu decyzji przez PLW dokładnego czasu pobytu każdego ze zwierząt przebywającego pod opieką strony, co jest istotne dla prawnej kwalifikacji aktywności strony, tj. prowadzenie schroniska albo miejsca czasowego pobytu zwierząt przed przewiezieniem ich do schroniska. Nie ustalono czasookresów pobytu zwierząt pod wskazanym adresem, jak również tego, które ze zwierząt przebywających w ww. miejscu w czasie kontroli stanowi własność strony. Sąd odwołał się w tym wypadku do wcześniej prowadzonego postępowania (w 2017 r. WLW umorzył postępowanie w sprawie likwidacji nielegalnego schroniska dla zwierząt).

W dniu 12.02.2024 r., WLW wniósł do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie (dalej NSA) skargę kasacyjną od wyroku WSA z dnia 06.06.2023 r., podnosząc iż WSA pominął istotne okoliczności stanu faktycznego ustalone w postępowaniu PLW, a to dotyczące zawarcia w okresie od 1 do 20 stycznia 2023 r. 13 umów pomiędzy Agnieszką Narożnowską i/lub P. P. wskazanymi wprost w umowach jako opiekunowie zwierząt, a Agnieszką Narożnowską jako prowadzącą działalność schroniska dla bezdomnych zwierząt. Według WLW umowy te zostały zawarte dla pozoru w celu obejścia przepisów regulujących wymagania weterynaryjne dla prowadzenia schroniska dla zwierząt.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli NIK¹⁵ postępowanie przed NSA nie zostało zakończone.

¹⁴ Decyzjami nr 94/2017 z 26.04.2017 r. i nr 167/2017 z 18.10.2017 r., PLW umorzył postępowania wszczęte na wniosek [na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych identyfikujących osobę fizyczną, ze względu na jej prywatność. Wyłączenia tego dokonano w interesie tej osoby] w całości. Druga z wymienionych decyzji została utrzymana w mocy decyzją WLW nr 97/2017 z dnia 22.12.2017 r.

¹⁵ Tj. do dnia 22.03.2024 r.

(akta kontroli, tom I str. 103-155, 161-164)

W okresie wcześniejszym od wyżej podanego, w odniesieniu do działalności prowadzonej w Przemyśle, ul Sybiraków 34/1:

- 24.02.2020 r. WLW w odpowiedzi na pismo Głównego Lekarza Weterynarii (GLW)¹⁶, podał m.in., że na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego i zgromadzonej dokumentacji działalność podmiotu Arka-Vet *nie nosi znamion nielegalnego schroniska dla zwierząt (...) podmiot prowadzi miejsce czasowego przetrzymywania zwierząt, a nie schronisko dla zwierząt (...) w związku z powyższym zdaniem WLW informacja przekazana do GLW nie znalazła potwierdzenia w poczynionych ustaleniach z uwagi na fakt, że we wskazanym miejscu nie jest prowadzone schronisko dla zwierząt*,

- 02.09.2021 r., WLW w odpowiedzi na pismo Wojewody Podkarpackiego¹⁷ podał m.in., że zrealizowane zostały dwie osobne kontrole: w dniu 24.08.2021 r. w miejscu czasowego przetrzymywania zwierząt i w dniu 27.08.2021 r. w schronisku dla zwierząt w Nienadowej, oraz, że obie kontrole nie wykazały uchybień w zakresie wymogów weterynaryjnych do prowadzenia tego rodzaju działalności.

(akta kontroli, tom I str. 156-160)

1.3. Wójt¹⁸ Gminy Dubiecko w drodze decyzji¹⁹ z dnia 10.08.2020 r., udzielił zezwolenia pani Agnieszce Narożnowskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Usługi Techniczno - Weterynaryjne „Arka - Vet” Agnieszka Narożnowska, na prowadzenie działalności w zakresie schroniska dla bezdomnych zwierząt od 1.09.2020 r. Obszarem działalności objętym zezwoleniem była Gmina Dubiecko. Zezwolenie wydane zostało na czas oznaczony do 1.09.2030 r. Zgodnie z zezwoleniem, otrzymujący zezwolenie jest zobowiązany do przestrzegania wymagań określonych w ww. decyzji. Przedsiębiorca spełniał większość wymagań zezwolenia (np. dotyczących pomieszczeń dla zwierząt, prowadzenia kwarantanny). W toku kontroli NIK stwierdzono, że prowadzący schronisko nie przestrzegał wymagań zezwolenia w zakresie doprowadzenia bieżącej wody, kanalizacji/ odprowadzania ścieków z terenu, posiadania aktualnych umów zawartych z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie wywozu nieczystości ciekłych - szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1a.

Prowadzący schronisko nie przestrzegał również wymagań ww. zezwolenia w zakresie prowadzenia ewidencji zwierząt z uwzględnieniem m.in. informacji o dacie śmierci z podaniem przyczyny, wieku (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, odpowiednio: pkt 1c i obszar 2).

Wójt Gminy Dubiecko nie przeprowadził żadnej kontroli w zakresie prawidłowości prowadzenia działalności objętej ww. zezwoleniem.

Schronisko prowadziło odławianie bezdomnych zwierząt na terenie gmin, które powierzyły mu opiekę nad takimi zwierzętami, bez wymaganych zezwoleń z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami²⁰ – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 2.

Gminy, które zawierały ze Schroniskiem umowy w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami, nie przeprowadziły żadnej kontroli na miejscu w Schronisku. Od chwili objęcia nadzorem weterynaryjnym Schroniska do końca marca 2024 r., poza

¹⁶ W związku z informacją, która wpłynęła o GLW w sprawie prowadzenia nielegalnego schroniska.

¹⁷ W związku z zarzutami zawartymi we wniosku o kontrolę mieszkańców z sąsiedztwa firmy, który wpłynął do Wojewody Podkarpackiego w sprawie uciążliwości.

¹⁸ 1 stycznia 2021 r. Dubiecko otrzymało prawa miejskie.

¹⁹ Wydanej na podstawie m.in. art. 7 ust. 1 pkt 4 i ust. 6 ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1469), dalej ucpq.

²⁰ O których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 ucpq.

kontrolami prowadzonymi przez powiatowego lekarza weterynarii, nie były przeprowadzane żadne inne kontrole.

(akta kontroli, tom I str. 1-4, 70-73, 165-169)

1.4. W odniesieniu do nieruchomości położonej w miejscowości Nienadowa, na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym 181302_5.0007.3512/1 Gmina Dubiecko nie uchwaliła miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym Burmistrz Miasta i Gminy Dubiecko w dniu 31.05.2021 r. wydał decyzję o warunkach zabudowy dla zamierzenia budowlanego pn. *Budowa schroniska dla zwierząt wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na terenie działki nr ew.gr. 3512/1*²¹. Ww. decyzja została wydana po rozpatrzeniu wniosku Pani Agnieszki Narożnowskiej z dnia 22.08.2019 r. w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy dla ww. zamierzenia. Wydanie przedmiotowej decyzji po prawie dwóch latach od złożenia wniosku wynikało z: konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, na terenie którego zamierzenie miało zostać zlokalizowane, a także wydania przez Wójta Gminy Dubiecko decyzji o odmowie ustalenia warunków zabudowy, którą to decyzję Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Z decyzji o warunkach zabudowy z 31.05.2021 r. wynika, że dopuszczono budowę obiektów schroniska dla zwierząt, w skład którego wchodzi: kontener biurowo-socjalny, kontener dla zwierząt, kojce dla psów - do 12 sztuk (do 32 psów), woliera dla kotów. Określono ograniczenia powierzchni zabudowy (nie może przekraczać 20% powierzchni terenu działki), a w zakresie infrastruktury ustalono m.in.: zaopatrzenie w wodę ze studni indywidualnej, odprowadzenie ścieków bytowych do projektowanego zbiornika bezodpływowego.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że: *w związku z faktem, że planowane przedsięwzięcie lokalizowane jest na terenie obszaru Natura 2000 tutejszy organ, stosownie do treści zapisu art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*²² *postanowieniem GiOŚ.6730.47.2019 z dnia 12.09.2019 r. nałożył na inwestora obowiązek przedłożenia właściwemu miejscowo regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska dokumentów określonych w art. 96 ust. 3 powołanej ww. ustawy, celem stwierdzenia konieczności lub braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszar Natura 2000. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie postanowieniem WST.PRZ.43.1.79.2018.IP.2 z dnia 14.10.2019 r. nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 planowanego przedsięwzięcia. [...] W dniu 04.02.2020 r. do tut. urzędu wpłynęło postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie nr WST.PRZ.43.2.3.2019.IP.4 z dnia 30 stycznia 2020 r., uzgadniające warunki realizacji planowanego przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000 [...] Inwestycja nie wymaga decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych jej realizacji w trybie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony środowiska.*

²¹ Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r., poz. 977) w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji (niż inwestycje celu publicznego, dla których lokalizację ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego) ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

²² Dz.U. z 2023 r. poz. 1094, dalej uuiś.

Odnosząc się do faktu, że Schronisko jest położone na terenie objętym ochroną przyrody w formie obszaru Natura 2000, Właścicielka podała m.in., że decyzja o warunkach zabudowy została wydana w oparciu o opinię środowiskową²³, która uwzględniała rodzaj obiektu, jego celowość oraz rodzaj potencjalnej emisji do środowiska.

W dniu 20.12.2020 r. PLW w toku kontroli potwierdził, że na terenie schroniska było zlokalizowanych 10 kojców dla psów, w dniu 17.10.2022 r. – że było ich już 40, ponadto 10 boksów dla kotów. W trakcie kontroli NIK (ogłędziny w dniu 15.02.2024 r.) w Schronisku stwierdzono, że na jego terenie posadowiono 30 kojców, w tym osiem podzielonych na dwie części (razem 38 boksów), dwa kontenery, wolierę dla kotów. W schronisku nie wybudowano studni, ani zbiornika bezodpływowego.

W trakcie trwania niniejszej kontroli NIK zleciła - w trybie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK - przeprowadzenie kontroli przez:

- Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (dalej WIOŚ), w zakresie przestrzegania i stosowania w Schronisku przepisów dotyczących ochrony środowiska,
- Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Przemyśle, w zakresie przestrzegania i stosowania w Schronisku przepisów Prawa budowlanego.

Skutkiem powyższego przeprowadzone zostały dwie kontrole:

- 1) w okresie od 03.04.2024 r. do 22.04.2024 r. przez WIOŚ, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie, w tym nie stwierdzono uciążliwości zapachowych związanych z działalnością Schroniska (przetrzymany zwierząt i gromadzeniem odchodów), a także nie stwierdzono naruszeń, ani popełnionych wykroczeń w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami,
- 2) w dniu 09.04.2024 r. (i nie zakończona w czasie trwania kontroli NIK) przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Przemyśle (dalej PINB), w której - według stanu na dzień 29.04.2024 r. - organ ustalił, że Schronisko zostało wybudowane bez wymaganego pozwolenia na budowę.

Tym samym z ustaleń ww. kontroli i kontroli NIK wynika, że:

- dokonano zmiany zagospodarowania terenu wymagającej ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy (art. 59 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), ponieważ zlokalizowano na terenie schroniska trzykrotnie większą liczbę kojców dla psów, niż określona w decyzji o warunkach zabudowy z 31.05.2021 r.;
- w Schronisku nie zapewniono zaopatrzenia w wodę ze studni indywidualnej, odprowadzenia ścieków bytowych do projektowanego zbiornika bezodpływowego, co naruszało wymagania zezwolenia Wójta Gminy Dubiecko z dnia 10.08.2020 r. oraz ww. decyzję o warunkach zabudowy²⁴,

²³ Inwestycja nie wymagała decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych jej realizacji w trybie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony środowiska.

²⁴ Zgodnie z § 26 ust. 1, 3, 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225) 1. Działka budowlana przewidziana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinna mieć zapewnioną możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej i ciepłowniczej. W razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działka może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska.

- nie uzyskano pozwolenia na budowę, pomimo że przedsięwzięcie pn. „Budowa schroniska dla zwierząt wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na terenie działki nr ew. gr. 3512/1 obr. 0007 Nienadowa” jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 ust. 2 pkt 2 uuiś, wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę (stosownie do art. 29 ust. 6 ustawy Prawo budowlane). W konsekwencji brak jest decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego,

Szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 3.

(akta kontroli, tom I str. 70-73, 165-180, 375-392, tom II, str. 2-77)

Odnosząc się do konieczności przebudowy Schroniska, w związku z nowymi wymogami dotyczącymi schronisk określonymi w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. (weszło w życie 27.01.2023 r.) oraz wysokości poniesionych w związku z tym kosztów, Właścicielka Schroniska podała m.in., że:

- w listopadzie 2020 r. (w chwili wprowadzenia schroniska do rejestru) odpowiadało ono większości standardów rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.;
- zakres niezbędnych prac adaptacyjnych, celem dostosowania do ww. przepisów obejmował: podnoszenie dachów kojców o około 25 cm, przedzielanie kojców oraz budowę „kociarni” wraz z wolierą; prace adaptacyjne prowadzono systemem gospodarczym z części materiałów jakie pozostały po roku 2020 r. z okresu budowy Schroniska. Ich zakres nie wymagał sporządzania kosztorysów inwestorskich.

Według wyjaśnień Właścicielki Schroniska, zarówno w roku 2020 w okresie zakładania (budowy) Schroniska, jak i w roku 2023, w okresie prowadzonych prac adaptacyjnych do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., nie miały miejsca przypadki oporu społecznego, czy protestów. Z opisu powyżej (w pkt 1.2.) wynika, że z takim oporem spotkało się prowadzenie działalności przy ul. Sybiraków 34/1 w Przemyślu.

(akta kontroli, tom I str. 70-73, 165-180, 375-391, tom II, str. 2-77)

1.5. W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 15.02.2024 r. stwierdzono, że w Schronisku, przebywało - zgodnie ze stanem w wykazie zwierząt przebywających w schronisku - 35 psów i 7 kotów.

W Schronisku zorganizowano trzy sektory, dla zwierząt:

- 1) zdrowych (sektor I)²⁵,
- 2) w warunkach kwarantanny (sektor II),
- 3) z bezpośrednim dostępem do wybiegu (sektor III).

Teren Schroniska zabezpieczono ogrodzeniem o wysokości ponad 170 cm, trwale związanym z gruntem, bez elementów stwarzających zagrożenie powstania urazów lub uszkodzeń ciała u zwierząt, uniemożliwiającym przedostanie się zwierząt na zewnątrz. W Schronisku:

- utwardzono drogi komunikacyjne,
- zapewniono wybieg dla psów, o powierzchni powyżej 100 m², z dostępem do trawnika,
- wyodrębniono określone pomieszczenia/teren do utrzymywania zwierząt zdrowych, separacji zwierząt agresywnych oraz zwierząt poddanych kwarantannie²⁶.

²⁵ Sektory zostały oznaczone w protokole oględzin.

²⁶ W Schronisku kojce dla zwierząt i dwa kontenery zostały posadowione na podkładach kolejowych (tzw. szwelach), bądź pustakach lub kamieniach (tzw. peckach). Pod spodem każdego kojca i obu kontenerów występowały widoczne prześwity, o różnej wysokości zależnej od ukształtowania terenu.

Na części posesji przeznaczonej dla pobytu zwierząt po kwarantannie znajdowały się dwa²⁷ ocieplone kontenery. W jednym kontenerze (oznaczony jako „izolatka”, w trakcie oględzin nie było zwierząt w tym pomieszczeniu) umieszczono oddzielne szafy do przechowywania produktów leczniczych, weterynaryjnych, wyrobów medycznych, karmy, środków dezynfekcyjnych. W drugim (oznaczony jako „pomieszczenie dla samic z oseskami oraz dla szczeniąt”) również nie przebywały żadne zwierzęta. Obydwa kontenery miały możliwość ogrzewania. Obok kontenerów znajdowało się urządzenie chłodnicze do czasowego przetrzymywania zwłok zwierząt przed przekazaniem ich do zakładu prowadzącego działalność w zakresie unieszkodliwiania zwłok zwierząt.

W Schronisku nie wyodrębniono natomiast pomieszczenia do celów socjalnych oraz pomieszczenia do prac administracyjno-biurowych. Podczas oględzin w dniu 15.02.2024 r. w Schronisku nie było zalecanego środka dezynfekującego – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 4.

(akta kontroli tom II, str. 2-46)

1.6. W Schronisku oprócz kontenerów znajdowało się 30 kojców o wysokości 180 cm przeznaczonych dla psów w z czego:

a) 10 kojców przeznaczono dla psów na czas kwarantanny w oddzielnym od reszty w sektorze II, w tym:

- 8 kojców o powierzchni 6 m²,
- 1 kojec o powierzchni 8 m²,
- 1 kojec o powierzchni 4 m²,

b) 20 kojców przeznaczonych dla psów zdrowych po odbytej kwarantannie w sektorach I i III²⁸.

W sektorze I umieszczono 8 kojców, z tego :

- 4 kojce o powierzchni 6 m², oraz
- 4 kojce o powierzchni 15 m² podzielone na 2 części.

W sektorze III przy wybiegu umieszczono 12 kojców, z tego:

- 6 kojców o powierzchni 6 m²,
- 1 kojec o powierzchni 12 m²,
- 1 kojec o powierzchni 12 m² podzielony na 2 części,
- 3 kojce o powierzchni 9 m² podzielone na 2 części,
- 1 kojec o powierzchni 9 m².

W sektorze I, w ocieplonym pomieszczeniu, o powierzchni około 16 m² znajdowała się kociarnia, chroniąca zwierzęta przed warunkami atmosferycznymi, w której m.in.:

- posadowiono 4 klatki o powierzchni 1,5 m², dla kotów niesterylizowanych lub agresywnych,
- wydzielono pomieszczenie o powierzchni ok 5 m² dla zwierząt odbywających kwarantannę.

Do kociarni przylegała woliera dla kotów o powierzchni 11,3 m².

Powierzchnia kojców i kociarni wynosiła razem 256 m², a powierzchnia kontenerów 24 m².

Przy wszystkich kojcach zamontowano budy dla psów o wymiarach 80 cm x 97 cm, ze zdejmowanymi daszkami umożliwiającymi oczyszczanie wnętrza budy (od zewnątrz, poza jednym kojcem, gdzie dwie budy znajdowały się w środku). W kojcach przy wejściu do budy były zasuwane kraty pozwalające na izolowanie człowieka od agresywnego zwierzęcia (np. w celu posprzątania czy dezynfekcji).

²⁷ Trzeci kontener będący stróżówką był poza ogrodzeniem okalającym miejsce pobytu psów, przy wjeździe na posesję należącą do schroniska.

²⁸ Sektor III usytuowany był wokół wybiegu dla psów.

Pomieszczenia, w których przebywały zwierzęta spełniały wymagania weterynaryjne w zakresie: zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, w trakcie oględzin były utrzymane w czystości. Spełniały również wymagania dotyczące odpowiednich warunków bytowania zwierząt²⁹.

Powołany specjalista³⁰ podczas przeprowadzonych w Schronisku oględzin stwierdził: w pojedynczych wypadkach stwierdzono ubytki powłoki lakierniczej i uszkodzenie desek w kojcach. Ściany, podłogi i drzwi w kojcach wykonano z materiałów trwałych, umożliwiających mycie i odkażanie i nie powodujących urazów u zwierząt.

Ogólny stan odżywienia i kondycji zwierząt przebywających w schronisku zadowalający, brak zranień i skaleczeń. U części zwierząt ślady po przebytych operacjach. Stan sanitarny i warunki bytowania zwierząt były właściwe. U zwierząt nie stwierdzono oznak zaniedbania.

Kojce do izolowania zwierząt chorych i kojce przeznaczone do odbicia kwarantanny oddzielono od reszty Schroniska matami dezynfekcyjnymi odpowiednich rozmiarów. Podczas pierwszych oględzin³¹ stwierdzono zbyt małą ilość słomy w budach, co w przypadku zwierząt małych lub o krótkiej sierści mogło przy niskiej temperaturze powodować dyskomfort utrzymania ciepła – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 4 .

W pobliżu bramy znajdowało się miejsce składowania odchodów zwierzęcych. Odchody zbierane były do worków po karmie, a następnie wkładane do plastikowego kubła. Kubel w dniach odbioru ustawiany był przy bramie głównej, skąd były zabierane zgodnie z zawartymi umowami³² i harmonogramem odbierającej firmy. Pierwsza umowa na odbiór i zagospodarowanie nieczystości została zawarta dnia 02.01.2022 r. Prowadząca Schronisko nie posiadała zawartej wcześniej umowy na odbiór odpadów – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1b.

Podczas oględzin w dniu 20.03.2024 r. w Schronisku oraz przy ul. Sybiraków 34/1 w Przemyśle, ustalono, że zwierzęta zostały oznakowane transponderem umożliwiającym odczytanie danych oraz stwierdzono zgodność danych dotyczących oznakowania w *wykazie zwierząt* ze stanem faktycznym w kojcach i pomieszczeniach. Liczbę zwierząt (psów i kotów) oraz ich tożsamość ustalono na podstawie numerów czipów. Ich rozmieszczenie w ponumerowanych kojcach pokrywały się ze stanem w wykazie. W przypadku trzech psów (w kojcach 21, 25 i 3) nie było możliwości odczytania czipów, ze względu na agresję zwierząt. Ich tożsamość ustalono na podstawie wizerunku fotograficznego zawartego w wykazie.

W tym dniu według *wykazu zwierząt* było 56 zwierząt, z czego:

- 41 zwierząt (w tym 5 kotów i 36 psów) znajdowało się w Schronisku (73%),
- 15 zwierząt (2 koty i 13 psów) znajdowało się w innym miejscu przetrzymywania zwierząt, tj. w Przemyśle ul. Sybiraków 34/1 (27%).

Jak wyjaśniła Właścicielka Schroniska, Zwierzęta przebywały w przytulisku z powodu przemijającej przyczyny przez względnie krótki czas, np. niezbędny na wykonanie badań u lekarza weterynarii, w tym ważenia oraz profilaktyki weterynaryjnej i związanej z nią rehabilitacją pozabiegową. Zwierzęta po ustąpieniu przyczyny uzasadniającej ich pobyt w przytulisku, przewożone były do Schroniska.

²⁹ Z możliwością poruszania się, dostępu do światła dziennego i do wody, ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, urazami lub uszkodzeniami.

³⁰ Protokół z oględzin przeprowadzonych 15 lutego 2024 r. przez powołanego przez NIK specjalistę Pana [na podstawie jak wskazanej w przypisie 14 NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych identyfikujących osobę fizyczną, ze względu na jej prywatność. Wyłączenia tego dokonano w interesie tej osoby].

³¹ W dniu 15.02.2024 r.

³² Usługi Komunalne Janina Rużyła z dnia 02.01.2022 r. Przemyśl, ul. Glazera 32/9 i Gospodarką Komunalną w Dubiecku Sp. z o. o. ul. Przemyska 10 umowami nr 032/GO2023 i 023/GO2024.

W związku z przemieszczeniami zwierząt poza Schronisko (27%) odstąpiono od ustalenia, czy zostały spełnione normy powierzchniowe, określone w Załączniku rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.³³.

(akta kontroli tom II, str. 2-87)

1.7. W Schronisku nie było ustalonej w formie pisemnej procedury karmienia. Jak wyjaśniła Właścicielka, zwierzęta karmiono według przyjętego schematu co najmniej raz dziennie. Pracę rozpoczynano od obejścia wszystkich kojców w celu sprawdzenia kondycji psów, następnie rozpoczynano karmienie. Najpierw karmiono zwierzęta w sektorach I i III³⁴, a następnie w sektorze II (ze względu na kwarantannę przebywających tam zwierząt)³⁵.

W toku oględzin stwierdzono, że każde zwierzę miało „swoją” miskę. Zwierzęta karmiono karmą właściwą dla danego gatunku. W Schronisku przechowywano zapas karmy umożliwiający przez co najmniej siedem dni zaspokojenie potrzeb żywnościowych zwierząt (w trakcie oględzin było około 300 kg karmy). Karmę dostarczano sukcesywnie do Schroniska z magazynu znajdującego się w Przemyśle na ul. Sybiraków 34/1.

(akta kontroli tom II, str. 148-150)

1.8. W Schronisku prowadzono ewidencję wyprowadzeń psów na wybieg lub spacer w formie elektronicznej, z możliwością sporządzenia wydruku. Analizie poddano arkusze spacerów 20 psów z ewidencją wyjścia zwierząt na wybieg lub spacer.

Ewidencja zawierała: imię i nazwisko osoby wyprowadzającej psa na wybieg lub spacer, numer ewidencyjny psa oraz datę wyprowadzenia psa na wybieg lub spacer (§ 7 ust. 6 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.).

W zestawieniu dni pobytu zwierząt³⁶ w Schronisku w 2023 r. widniało 325 zwierząt, w tym 244 psów i 81 kotów, w zestawieniu z roku 2024 r. widniało 110 zwierząt³⁷, w tym 90 psów i 20 kotów.

W wyniku analizy „ewidencji wyprowadzeń psów na spacer”, stwierdzono, że wszystkim psom zapewniono wyjście nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu, za wyjątkiem niżej wymienionych zwierząt:

- 2 psy (70/23, 79/23) przebywały w Schronisku po 17 dni,
- 1 pies (137/23) przebywał w Schronisku 19 dni, oraz
- 12 psów, które trafiły do Schroniska z jednego gospodarstwa 5 stycznia 2024 r., które wykazywały się agresywnością i nie były wyprowadzane pomimo, że przebywały dłużej niż wymagany okres kwarantanny.

Właścicielka wyjaśniła, iż w przypadku wszystkich zwierząt po zakończonej kwarantannie podejmowane są próby wyprowadzania. Próbuje się zabrać je na wybieg, jednakże nie zawsze kończy się to sukcesem. Bywają psy, które nie zdążają przyzwycząć się do nowych warunków, czy opiekunów. Nie wszystkie psy chcą współpracować. Powodem nie wyprowadzania psów może być m.in. przedłużenie kwarantanny z powodu oczekiwania na szczepienie, lub niechęcią zwierzęcia do wyjścia z kojca czy budy, najprawdopodobniej spowodowane zmianą miejsca, stresem, brakiem umiejętności chodzenia na smyczy, przyzwyczajaniem do obroży itp.

(akta kontroli tom II, str. 88-150)

³³ Dz. U. z 2022 r., poz. 175

³⁴ Sektory w których były umieszczone zwierzęta po kwarantannie.

³⁵ Do zwierząt będących na kwarantannie jest jedno wejście z matą dezynfekującą odpowiednich rozmiarów.

³⁶ W tym zwierzęta przebywające od 2022 r.

³⁷ W tym zwierzęta przebywające od 2022 r.

1.9. Opieką nad zwierzętami w zakresie: karmienia, sprzątanía, wyprowadzania na wybieg, w Schronisku zajmowało się według Właścicielki Schroniska naprzemiennie sześć osób, w tym: Właścicielka, podwykonawca oraz czwórka stałych wolontariuszy. Niemniej osoby te wykonywały również inne czynności, tj. podwykonawca realizował czynności w zakresie m.in. odławiania zwierząt, transportu zwierząt.

Umowa z podwykonawcą została zawarta 31.12.2021 r. i obejmowała usługi w zakresie: transportu zwierząt, zapewnienia opieki nad zwierzętami umieszczonymi w Schronisku, całodobowej dyspozycyjności w nagłych przypadkach (w tym wypadkach komunikacyjnych z udziałem zwierząt), prac remontowo-budowlanych mających na celu rozbudowę i modernizację Schroniska. Właścicielka podała, że wcześniej do 30.12.2021 r. podwykonawca świadczył usługi w tym samym zakresie co w umowie z 31.12.2021 r., na podstawie ustnego porozumienia z nią w tej sprawie.

Porozumienia zawarte z wolontariuszami nie wymieniały Schroniska jako miejsca wykonywania przez nich świadczeń. Właścicielka wyjaśniła, że *zamiarem wspólnym, tj. moim i wolontariuszy było wykonywanie przez nich świadczeń w Schronisku i nieograniczone udostępnienie im (poprzez przekazanie osobnych kluczy) Schroniska. W treści tych porozumień pozostał zapis wcześniejszy z okresu, kiedy formalnie jeszcze nie funkcjonowało Schronisko tylko Ośrodek adopcyjny dla bezdomnych zwierząt w Przemysłu przy ul. Sybiraków 34. W związku z tym niedociągnięciem wyłącznie formalnym zaktualizuję brzmienie tych porozumień.*

Porozumienie takie określało m.in. następujące świadczenia o charakterze bezpłatnym, do jakich zobowiązywał się wolontariusz, tj.:

- pomoc w zakresie właściwej opieki nad zwierzętami,
- pomoc przy karmieniu, pojeniu i pielęgnacji zwierząt,
- zabierania psów na regularne spacery,
- uczestniczenie w organizowanych akcjach promujących adopcje bezdomnych zwierząt.

Dostęp do Schroniska wolontariuszy nie był ewidencjonowany³⁸.

W Schronisku nie zatrudniono osoby oraz nie zawierano umowy o świadczenie usług z osobą, która odpowiada za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk. Właścicielka posiadała wykształcenie m.in. w zawodzie technika weterynarii³⁹.

Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych zwierzętom przebywającym w schronisku należy zapewnić całodobową opiekę w godzinach pracy schroniska, nie mniej niż przez 8 godzin, sprawowaną przez osobę przeszkoloną w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów o ochronie zwierząt, a poza tymi godzinami zapewnianą przez przyjęte w tym schronisku środki organizacyjne lub techniczne. Właścicielka wyjaśniła, że: *pozostały personel przed dopuszczeniem do świadczenia opieki nad zwierzętami był przez nią przeszkolony w zakresie sposobu i zasad tejże opieki. Szkolenia takie przeprowadzała*

³⁸ Nie stanowił czasu pracy w znaczeniu Kodeksu pracy.

³⁹ Właścicielka przedłożyła dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik weterynarii wraz z tzw. suplementem do dyplomu potwierdzającym kwalifikacje zawodowe nr T/30026863/09, wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie w dniu 28.08.2009 r.

Zgodnie z § 7 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. w schronisku zatrudnia się osobę lub zawiera się umowę o świadczenie usług z osobą, która odpowiada za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt, posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii lub wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami. Wymagania tego nie stosuje się, jeżeli schronisko jest przeznaczone dla maksymalnie 35 zwierząt, przy czym samica - suka lub kotka - z potomstwem przed odsadzeniem jest liczona jako jedno zwierzę.

w każdym przypadku pozyskania nowego wolontariusza, jednak nie dokumentowała tych szkoleń.

Według wyjaśnień Właścicielki faktyczna opieka nad zwierzętami sprawowana jest codziennie (bez względu na dzień tygodnia, święto itp.) co najmniej przez osiem godz. dziennie (często około 10 godzin) naprzemiennie przeze mnie osobiście, przez podwykonawcę oraz przez wolontariuszy. Czas świadczonej opieki nad zwierzętami nie jest limitowany oraz nie jest ewidencjonowany (nie stanowi on czasu pracy w znaczeniu Kodeksu pracy). Z założenia jest to czas od godz. 8.00 do godz. 16.00, natomiast z uwagi na nieprzewidywalność zdarzeń (interwencje w terenie dotyczące wypadkowego zwierzęcia, bezdomnego zwierzęcia) w danym dniu czas tej opieki jest ruchomy, niemniej bilansowo wynosi on około 8 godz.

Poza godzinami, w których obecny był personel w Schronisku, w celu zapewnienia opieki nad zwierzętami, Schronisko wyposażone zostało w system monitoringu, składający się z dwóch kamer posadowionych w jego centralnej części, obrazujących widok ogólny Schroniska. Kamery nie były wyposażone w system analizy i wykrywania ruchu, ich pole widzenia było statyczne.

Właścicielka wyjaśniła, że: aplikację umożliwiającą monitorowanie Schroniska posiada w swoim smartfonie podwykonawca, który został przez Nią ustnie zobowiązany m.in. do co najmniej trzykrotnego monitorowania stanu schroniska w aplikacji w porze kiedy nie ma w nim personelu i reagowania w przypadku spostrzeżenia niepokojących stanów. Zobowiązanie to nie zawierało polecenia dokumentowania monitorowania stanu Schroniska w tej aplikacji.

W Schronisku nie wprowadzono pisemnej procedury, określającej, że zwierzęta przebywające w pomieszczeniach kwarantanny obsługiwane są na końcu tak, aby zminimalizować rozwleczenie chorób na zwierzęta zdrowe przebywające w pozostałych pomieszczeniach.

Właścicielka wyjaśniła, że: w tym zakresie stosowana jest praktyka polegająca na technicznej separacji zwierząt przebywających w kwarantannie⁴⁰ z pozostałymi zwierzętami oraz codziennym wykonywaniu czynności opiekuńczych w pierwszej kolejności wobec zwierząt po odbytej kwarantannie, a w następnej kolejności zwierząt w kwarantannie.

(akta kontroli, tom I str. 33-42, 170-173, 181-184, 192, 284-294, tom II, str. 2-77)

1.10. Zwierzętom przebywającym w Schronisku zapewniono opieką weterynaryjną w formie umowy na świadczenie usług weterynaryjnych, zawartej z lekarzem weterynarii Mariuszem Rossowskim, prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie lecznicy dla zwierząt, z siedzibą w Przemyślu ul. Lwowska 7. Przedmiotem tej umowy była opieka weterynaryjna, działania profilaktyczne, diagnostyczne i leczenie zwierząt.

Właścicielka wyjaśniła, że: doraźnie⁴¹ korzysta z wolnego rynku usług weterynaryjnych w przypadkach np. absencji urlopowej lub zdrowotnej jej umownej lecznicy, lub konieczności skorzystania ze specjalistycznego sprzętu diagnostycznego, którego nie posiada lecznica, z którą zawarła umowę.

⁴⁰ Oględziny Schroniska wykazały m.in., że konstrukcja i położenie kwarantanny zapewniają, że zdrowe zwierzęta mają dostęp do obiektów Schroniska bez narażenia na kontakt z jej strefą.

⁴¹ Do wyjaśnienia załączono przykładowe „historie wizyt” z innych gabinetów weterynaryjnych, np.:

- z dnia 28.07.2021 r., przypadek kota z rozpoznaniem „głęboki penetrujący wrzód na prawym oku”, z wykonaniem zabiegu na gałce ocznej, w gabinecie „rzeKotka” s.c. w Żurawicy ul. O. Św. Jana Pawła II 104,

- z dnia 29.08.2022 r., przypadek psa z rozpoznaniem „przetrącenie kręgosłupa, niedoprecyzowane choroby tła zakaźnego, rozwijające się obrażenia internistyczne”, z leczeniem obejmującym m.in.: wlew dożylny stacjonarny (pompa infuzyjna), morfologię krwi, RTG – dwie projekcje, opatrunek duży, łupkę plastikową, nastawienie złamania, farmakoterapie, w Lecznicy dla Zwierząt „Ada” w Przemyślu ul. Zamoyskiego 15.

W Schronisku nie określono pisemnej procedury zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt, w szczególności dotyczące kwarantanny i izolacji zwierząt zdrowych od chorych.

Właścicielka wyjaśniła, że: *w przyjętej w Schronisku praktyce przestrzegane są wszystkie zasady związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się tychże chorób. Przestrzeganie dobrych praktyk w tym zakresie bez wprowadzania pisemnych procedur, umożliwia małą skalę prowadzonego Schroniska i związana z tym małą liczebność przeszkolonego przez nią personelu (właścicielka, podwykonawca i czterech wolontariuszy).*

(akta kontroli, tom I str. 193-200, 209-210)

Zwierzęta przyjęte do Schroniska:

a) odbywały kwarantannę przez co najmniej 15 dni liczonych od dnia przyjęcia zwierzęcia, polegającą na izolowaniu zwierzęcia od innych zwierząt oraz zabezpieczającą przed przeniesieniem choroby zakaźnej zwierząt do Schroniska,
b) po odbytej kwarantannie były badane przez lekarza weterynarii. Właścicielka wyjaśniła, że: *w Schronisku nie ma określonej periodyki (częstotliwości) kontroli stanu zdrowia zwierzęcia. Kontrola taka sprawowana jest w każdym przypadku wystąpienia objawów chorobowych,*

c) były szczepione przeciwko wściekliznie⁴²,

d) dodatkowo były szczepione:

- psy⁴³ przeciwko: nosowce, parwowirozie, chorobie Rubartha, leptospirozie, oraz

- koty⁴⁴ przeciwko panleukopenii, herpeswirozie i kaliciwirozie.

(akta kontroli, tom I str. 201-210, 254-265)

Wskaźnik śmiertelności zwierząt w Schronisku w poszczególnych badanych latach wynosił:

a) wśród psów: w roku 2020 – 12,5%, w roku 2021 – 14,7%, w roku 2022 – 8,5%, w roku 2023 – 7,6%,

b) wśród kotów: w roku 2021 – 24,7%, w roku 2022 – 11,5% oraz w roku 2023 – 17,9%.

Odnosząc się poziomowi tego wskaźnika w Schronisku (przekraczającego 6%), Właścicielka wyjaśniła, że: *rejestr zwierząt schroniskowych zawiera wszystkie zwierzęta bezdomne zgłoszone przez gminy, również te, które w wyniku wypadków, chorób zostały poddane eutanazji lub pomimo podjętego leczenia zeszły w pierwszych dobach. Wszystkie zwierzęta przekazane pod naszą opiekę za wyjątkiem zwierząt dziko żyjących i właścicielskich rejestrowane są w ewidencji. W schroniskach publicznych sytuacja jest odmienna, ponieważ tam organizacja przewiduje dwie umowy, odrębnie na schronisko i na opiekę weterynaryjną zwierząt powypadkowych. Stąd też, wszystkie przypadki zwierząt powypadkowych bezpośrednio po zdarzeniu hospitalizowanych w lecznicy i tam padłych lub poddanych eutanazji - nie podlegają wpisowi do ewidencji schroniska, co istotnie zmniejsza statystykę śmiertelności jego podopiecznych. W badanym okresie zgonów na terenie Schroniska było maksymalnie 10. W każdym przypadku spostrzeżenia stanu wskazującego na podejrzenie zachorowania zwierzęcia (np. brak apetytu, ciemne zabarwienie moczu, apatia, wymioty, biegunka) skutkowało konsultacją z lekarzem weterynarii i w uzasadnionych przypadkach podjęciem leczenia, w tym również w formie hospitalizacji w lecznicy.*

⁴² Preparatem Rabisin.

⁴³ Preparatem Vanguard.

⁴⁴ Preparatem Versifel CVR.

W wykazie nie było podanej przyczyny zgonu zwierzęcia, pomimo że taki wymóg wynikał z zezwolenia z 10.08.2020 r. – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* pkt 1c.

W wyniku analizy dziewięciu *kart informacyjnych wizyty* wydawanych przez lekarza weterynarii, w których były podane przyczyny zgonu zwierzęcia, stwierdzono m.in., że:

a) zdiagnozowanymi przyczynami zgonu czterech psów były stwierdzone: choroba babeszjoza, zły stan ogólny (przypadek psa wyłowionego z rzeki), rany po pogryzieniu okolicy szyi (uszkodzenie gardła i krtani) oraz zapalenie płuc (przypadek psa znalezione w rowie),

b) przypadki eutanazji były zalecone i wykonane przez lekarza weterynarii oraz motywowane:

- w przypadku czterech psów, względami humanitarnymi (złym stanem ogólnym, brakiem efektów leczenia, odwodnieniem, znaczną ilością obrażeń),
- w przypadku kota po wypadku, ze względu na *znaczną agresję, dzikość kota i brak współpracy z jego strony, rokowanie co do leczenia niepomyślne.*

Właścicielka wyjaśniła, że: *nie było przypadku eutanazji uzasadnionej stanem zwierzęcia nie rokującym poprawy w warunkach panujących w Schronisku. W przypadku konieczności zapewnienia zwierzęciu warunków o wyższym standardzie zwierzę to było umieszczane w szpitalu (hospitalizowane).*

Zwłoki padłych zwierząt były przekazywane ze Schroniska do Przemyskiej Gospodarki Komunalnej, na podstawie umowy zawartej na czas nie określony, której przedmiotem był m.in. odbiór i przekazanie do unieszkodliwienia odpadów w postaci padłych zwierząt, o kodzie 020182 (z wyłączeniem zwierząt gospodarskich) powstających w wyniku działalności Schroniska.

Właścicielka wyjaśniła, że: *w związku z tym, że przekazuje zwłoki do utylizacji dotyczące zgonów zwierząt schroniskowych oraz nie schroniskowych (tj. takich jak: zgłoszenia o zgonie zwierzęcia dokonywane przez indywidualne osoby, przez lekarza weterynarii, zarząd dróg, inne podmioty), nie jest w stanie wyodrębnić z kart przekazania zwłok tylko przypadków zwłok schroniskowych. W 2023 r. utracono w Schronisku:*

- 20 psów, w tym 7 przypadków eutanazji i 13 zgonów,
- 16 kotów, w tym 6 eutanazji i 10 zgonów.

Powyższych przypadków nie da się wyselekcjonować na kartach przekazania zwłok, gdyż nie ma tam określenia tożsamościowego padłego zwierzęcia. Poza powyższymi przypadkami występują zdarzenia przekazywania padłych w naturze zwierząt dzikich (samy, lisy, bobry, ptaki, wilk), które także zwiększają masę ogółem przekazywanych zwłok do utylizacji. W roku 2023 przekazanych zostało ogółem 822 kg zwłok padłych zwierząt na kwotę ogółem 4 521 zł (według stawki 5,50/kg). W przypadku udokumentowanych przypadków 17 szt. padłych psów w 2023 r., ich waga ogółem wynosiła 170 kg, co określa średnią masę pojedynczych zwłok jako 11,33 kg.

(akta kontroli, tom I str. 33-44, 165-169, 201-202, 209-244)

1.11. *Odnosnie wolontariatu w Schronisku Właścicielka wyjaśniła, że: Schronisko jest udostępniane osobom odwiedzającym w celu, np. adopcyjnym, każdorazowo po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym. Namiary kontaktowe są dostępne na stronie internetowej Schroniska. Innym rodzajem odwiedzających są np. grupy szkolne w celach edukacyjnych, którym również udostępniane jest Schronisko po uprzednim umówieniu takiej wizyty. W celach adopcyjnych udostępniam Schronisko praktycznie o każdej porze dnia (bywa, że potencjalni chętni do adopcji przyjeżdżają w godzinach rannych, również w niedzielę, czy też w godzinach popołudniowych do zmierzchu).*

Zakres czynności wykonywanych przez wolontariuszy został opisany w pkt 1.9 powyżej.

(akta kontroli, tom I str. 170-175, 245-253, 284-294, 363)

1.12. W każdej z umów zawartych z gminą był obowiązek *odławiania w sposób humanitarny bezdomnych zwierząt i przewożenie ich do Schroniska*. Umowy te zastrzegały, że przy odławianiu zwierząt należy posługiwać się urządzeniami i środkami nieistwarzającymi zagrożenia dla życia, zdrowia ani zadawania cierpień osławianym zwierzętom. Transport wyłapanych zwierząt powinien odbywać się środkami do tego celu przystosowanymi i posiadającymi stosowne zatwierdzenie⁴⁵. Jednocześnie w tychże umowach wykonawca oświadczał, że spełnia powyższe wymogi.

Właścicielka posiadała, zgodnie z art. 17 ust. 2 i art. 10 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97⁴⁶, dalej rozporządzenie nr 1/2005:

- licencję dla kierowców i osób obsługujących transport zwierząt, oraz
- zezwolenie dla przewoźnika.

Podwykonawca także posiadał odpowiednią licencję dla kierowców i osób obsługujących transport zwierząt (zgodnie z art. 17 ust. 2 i art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2005)

Urządzenia i środki, przy pomocy których były wyłapywane zwierzęta spełniały warunki umów zawartych z gminami. W wyniku oględzin stwierdzono m.in., że w Schronisku stosowane były następujące urządzenia służące do wyłapywania zwierząt:

- chwytaki umożliwiające bezpieczne chwytanie i przemieszczanie zwierzęcia (mające konstrukcję rurowego wysięgnika, zakończoną pętlą o regulowanej sile uchwytu) – 5 szt., o długościach około: 60 cm, 160 cm, 170 cm i 180 cm. Pętla posiadała zewnętrzną miękką otulinę z tworzywa sztucznego, zapobiegającą zranieniu schwytanego zwierzęcia,
- klatki samolapki (tzw. żywołapki) z mechanizmem zapadkowym, o formatach wielkościowych dostosowanych do większych i mniejszych zwierząt – ogółem 8 szt.,
- aplikator pneumatyczny⁴⁷ do podawania teleiniekcji,
- smycze.

Właścicielka Schroniska wyjaśniła m.in., że:

- w każdym przypadku po dokonany zgłoszeniu telefonicznym dotyczącym konieczności wyłapania zwierzęcia (psa, kota), reakcja jest niezwłoczna, w praktyce nie przekracza jednej godziny. W tym zakresie od chwili prowadzenia Schroniska (19.11.2020 r.) nie wpłynęła do mnie żadna skarga, której przedmiotem było by spóźnione działanie z mojej strony. W umowie mamy określony czas reakcji, jako 12 godzin od chwili zgłoszenia i nigdy tego terminu nie przekroczyłam. Czas zgłoszenia nie jest rejestrowany w wykazie.

W wyniku analizy losu 20 bezdomnych zwierząt (14 psów i 6 kotów), poczynając od ich wyłapania z terenu Gminy Dubiecko, stwierdzono, że opieka nad zwierzętami odbywała się zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa, za jednym, niżej

⁴⁵ W szczególności muszą spełniać warunki określone w ustawie o ochronie zwierząt.

⁴⁶ Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1.

⁴⁷ Właścicielka posiadała:

1) orzeczenie lekarskie nr 10/2011 wydane przez lekarza upoważnionego do badań osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na broń, które stwierdzało, iż może dysponować bronią (aplikatorem pneumatycznym),
2) zaświadczenie wydane przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu, stwierdzające, że jest osobą upoważnioną do korzystania z jednostki broni pneumatycznej.

opisanym wyjątkiem. Prowadząca Schronisko działająca pod firmą Usługi techniczno-weterynaryjne ARKA-VET, w dniu 16.11.2019 r. zawarła umowę z Fundacją Zwierzyniec w Szczytach ul. Wieluńska 178A, 98-355 Działoszyn (dalej Fundacja Zwierzyniec), również prowadzącą schronisko dla bezdomnych zwierząt⁴⁸, której przedmiotem było m.in. przyjmowanie zwierząt (psów i kotów) do schroniska w Szczytach. Umowa ta zobowiązywała zleceniobiorcę do jej realizacji zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, udzielania w razie potrzeby pomocy weterynaryjnej i humanitarnego traktowania zwierząt w czasie przetrzymywania. Z powyższej próby 20 zwierząt, sześć zwierząt (2 psy i 4 koty) zostały przekazane do Fundacji Zwierzyniec, w okoliczności braku zapisu w umowie pomiędzy firmą Usługi techniczno-weterynaryjne ARKA-VET, a Gminą Dubiecko o powierzeniu wykonania zlecenia osobie trzeciej – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 5.

Odnosząc się do przyczyny migracji zwierząt do Fundacji Zwierzyniec, Właścicielka wyjaśniła, że: *główną przyczyną współpracy ze schroniskiem w Szczytach jest dobro zwierząt, a w szczególności większe możliwości w zakresie ich adopcji z tamtego schroniska. Schronisko to działa w większej skali nie tylko w kraju, ale i za granicą. Zwierzęta, które u nas miałyby nikłe szanse na adopcję, z tamtego miejsca efektywniej oddawane są do nowych domów. Jestem w stałym kontakcie ze schroniskiem w Szczytach i znane mi są losy powierzonych tam zwierząt, w tym liczne przypadki adopcji (również za granicę).*

Należy zauważyć, że Właścicielka zawarła z ww. Fundacją prowadzącą schronisko w Szczytach (Wykonawcą) umowę w dniu 16.11.2019 r., tj. w czasie gdy sama nie prowadziła schroniska dla zwierząt objętego nadzorem weterynaryjnym. Z umowy wynikało, że w jej ramach *należy wykonać:*

- a) *przyjęcie zwierząt (psy i koty) do schroniska dla bezdomnych zwierząt, które posiada Wykonawca,*
- b) *zwierzęta będą przyjmowane po wcześniejszym uzgodnieniu. Schronisku deklaruje gotowość przyjęcia zwierząt odłowionych przez Zleceniodawcę z terenu gmin (wymieniono m.in. 35 gmin, w tym Gminę Dubiecko);*
- c) *należy sporządzić protokół przekazanych do schroniska zwierząt, który powinien zawierać opis zwierząt.*

Wykonawca jest zobowiązany do realizacji umowy zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, udzielenia w razie potrzeby pomocy weterynaryjnej, humanitarne traktowanie zwierząt w czasie przetrzymywania.

Koszt całościowy przyjęcia zwierząt do schroniska [w Szczytach] będzie każdorazowo w sposób indywidualny określany przez obie strony w zależności od gatunku, wieku płci i stanu fizycznego.

W ww. umowie brak jest jakichkolwiek postanowień dotyczących adopcji.

Zwierzęta wywiezione do Fundacji Zwierzyniec, figurowały w wykazie jako zwierzęta adoptowane (wpisywane były pod kafelką „adopcja”), co Właścicielka wyjaśniła następująco: *program elektroniczny KlinikaXP, w którym urządzony jest wykaz zwierząt zawiera w tym kontekście tylko kafelkę pt. „adopcja” i nie rozróżnia stanu „rzeczywistej adopcji” od stanu „migracji/exportu” do Fundacji Zwierzyniec. Stąd też, mam jedyną możliwość sumowania liczby zwierząt adoptowanych z liczbą zwierząt „exportowanych” i wykazywania ich pod wspólnym tytułem „adopcji”.*

(akta kontroli, tom I str. 44-66, 165-169, 174-175, 201-202, 266-283, 295-362)

1.13. Właścicielka Schroniska prowadziła również inne miejsce przetrzymywania zwierząt zlokalizowane przy ul. Sybiraków 34/1 w Przemyśle (opis powyżej w pkt 1.2., dotyczący postępowania kontrolnego organów nadzoru weterynaryjnego).

⁴⁸ Wpisane do prowadzonego przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wieluniu do rejestru podmiotów nadzorowanych, z nadanym numerem identyfikacyjnym „10093401”.

W wyniku przeprowadzonych oględzin w dniu 16.02.2024 r., stwierdzono m.in., że obiekt ten był ogrodzony i przebywało w nim 5 psów (nie było kotów). Znajdowała się tam kociarnia z pomieszczeniem chroniącym przed warunkami atmosferycznymi i wolierą oraz 5 kojców dla psów, w tym: jeden o wymiarach 500 cm x 500 cm dzielony na 4 równe części, w których były osobno 2 psy, dwa kojce o wymiarach 300 cm x 200 cm, w każdym był pies oraz dwa kojce o wymiarach 250 cm x 500 cm, w jednym był pies.

Cztery psy zostały zidentyfikowane przy pomocy czytnika, jeden pies agresywnym zachowaniem uniemożliwił taką identyfikację⁴⁹. W wykazie zwierząt przebywających w schronisku oznaczono miejsce pobytu psów jako Stowarzyszenie⁵⁰.

Zasady opieki nad zwierzętami w miejscu czasowego przetrzymywania zwierząt nie odbiegały od zasad opieki nad zwierzętami przebywającymi w Schronisku.

Z uzyskanej informacji od Właścicielki wynikało, iż kojce są pod opieką Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt przy ul. Sybiraków 34/1 w Przemyśle i tam zwierzęta umieszczano ze względu na możliwość zwiększonej opieki nad nimi. Do Schroniska w Nienadowej jest 30 km i w przypadku kastracji, sterylizacji, leczenia i podawania leków kilka razy na dobę, należy częściej doglądać zwierząt. Psy po wyleczeniu zostają umieszczone w Schronisku.

Ogólny stan odżywienia i kondycji zwierząt przebywających w miejscu czasowego przetrzymywania zwierząt był zadowalający, u zwierząt nie zauważono zranień i skaleczeń, nie stwierdzono oznak zaniedbania.

Posesja, na której znajdowała się siedziba Stowarzyszenia była monitorowana przy pomocy 8 kamer. Obraz obejmował swym zasięgiem wszystkie kojce oraz miejsce pobytu 3 psów prywatnych. Obraz był rejestrowany przy pomocy urządzenia HIKVISION i przetrzymywany był ok 2 tygodni.

(akta kontroli tom II, str. 151-161)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Podmiot prowadzący Schronisko nie spełniał wymagań określonych zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie schroniska dla bezdomnych zwierząt, określonych przez Wójta Gminy Dubiecko w drodze decyzji z dnia 10.08.2020 r.⁵¹:

a) zgodnie z zezwoleniem, otrzymujący zezwolenie jest zobowiązany do przestrzegania wymagań zawartych w uchwale nr 130/XXV/2020 Rady Gminy z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części na terenie Gminy Dubiecko⁵², w zakresie działalności objętej zezwoleniem. Z kolei zgodnie z ww. uchwałą teren, na którym prowadzona będzie działalność powinien mieć doprowadzoną bieżącą wodę i kanalizację, a w przypadku odprowadzania ścieków do wód lub ziemi – ścieki muszą być należycie oczyszczane; na odprowadzenie ścieków niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego przez przedsiębiorcę. W zezwoleniu wskazano również wymóg posiadania aktualnych umów zawartych z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie wywozu nieczystości ciekłych.

⁴⁹ Pies rudo-brązowy nie dał się wywołać z budy, a przy próbie odczytu warczał i szczekał.

⁵⁰ Które także ma siedzibę w Przemyśle przy ul. Sybiraków 34.

⁵¹ Decyzja z 10.08.2020 r. (znak: GiOŚ: 6140.23.2020), wydanej na podstawie m.in. art. 7 ust. 1 pkt 4 i ust. 6 ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1469), dalej ucpg.

⁵² Uchwała Nr 130/XXV/2020 Rady Gminy Dubiecko z 10 czerwca 2020 r. Dz. U. Województwa Podkarpackiego poz. 2897, dalej uchwała w sprawie wymagań.

W toku kontroli NIK stwierdzono, że na terenie schroniska brak jest bieżącej wody, kanalizacji, zbiornika bezodpływowego, przedsiębiorca nie uzyskał również pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków do wód lub ziemi. Prowadząca Schronisko podała, że budowa studni była planowana w 2020 r. (w okresie trwania postępowania administracyjnego prowadzonego na jej wniosek w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy), która jednak nie doszła do skutku, ponieważ na działce nie wystąpiło korzystne miejsce pod jej budowę.

b) Prowadząca Schronisko przed 2022 r. nie zawarła umowy na odbiór odpadów, podczas gdy w zezwoleniu z 10.08.2020 r. wskazano na wymóg posiadania aktualnych umów zawartych z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie odbioru odpadów (komunalnych zmieszanych, odchodów zwierzęcych). W związku z brakiem umowy w 2021 r. właścicielka wyjaśniła, że *odpady gromadzone były w plastikowym pojemniku i odebrane przez firmę, której nazwy nie pamiętam. Dzwoniłam po wielu firmach, jedna zadeklarowała nieodpłatną pomoc w usunięciu nieczystości.*

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ucpg właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub

2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej

- przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi⁵³.

c) w ewidencji schroniska (wykaz zwierząt przebywających w schronisku) nie ujmowano daty śmierci z podaniem przyczyny, podczas gdy w zezwoleniu z 10.08.2020 r. wskazano na obowiązek prowadzenia ewidencji uwzględniającej taką informację. Właścicielka wyjaśniła, że: *w wykazie (prowadzonym w systemie „Klinika XP”) zarejestrowana jest data zejścia, typ zejścia (zgon lub eutanazja) oraz opis nabywcy (tj. w każdym przypadku Przemyska Gospodarka Komunalna). W wykazie nie ma wprowadzonych danych dotyczących przyczyn zejścia. Przepis § 6 ust. 3 rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, z dnia 20.01.2022 r., określający zakres wykazu zwierząt, nie wymienia takiego elementu jak przyczyna zgonu.*

(akta kontroli: tom I str. 165-169, tom II, str. 201-209)

2. Prowadząca Schronisko bez wymaganych zezwoleń odławiała bezdomne zwierzęta (prowadziła działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami) na terenie gmin, które powierzyły jej w drodze umowy opiekę nad takimi

⁵³ Artykuł 6 ust. 1 ucpg dotyczy właścicieli nieruchomości:

1) pozbywających się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych – wszystkich;

2) pozbywających się z nieruchomości odpadów komunalnych – tylko tych, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, czyli tych, którzy nie zostali objęci systemem gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminę, określonym w rozdziale 3a ucpg

a) właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy (warsztaty, firmy, urzędy itp.), i to jeszcze przy dodatkowym założeniu, że rada gminy nie wydała uchwały obejmującej także ich systemem gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminę (W. Radecki, *Utrzymanie czystości i porządku w gminach*. Komentarz, Lex/el. 2016),

b) właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a którzy to właściciele dokonali wyłączenia swojej nieruchomości z systemu odbierania odpadów komunalnych zorganizowanego przez gminę, zgodnie z art. 6c ust. 3a lub zgodnie z art. 6c ust. 3b ucpg.

zwierzętami. Art. 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 6 ucpg stanowił, że na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami wymagane jest uzyskanie zezwolenia, które udziela w drodze decyzji wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług. W toku kontroli NIK stwierdzono, że w 2023 r. przedsiębiorca dokonywał wylapywania bezdomnych zwierząt z terenu 38 gmin. Odnosząc się do powyższego stanu rzeczy, pani Agnieszka Narożnowska wyjaśniła, że: nie wiedziała, że potrzebne jest takie zezwolenie. Sądziła, że jeżeli dana gmina w drodze umowy zobowiązuje ją do odławiania bezdomnych zwierząt na swoim terenie, to jest to tożsame z zezwoleniem w zakresie takiej działalności. Gminy prowadząc rejestry takich zezwoleń mają wiedzę, czy podmiot, który jest przez daną gminę zadaniowany w zakresie odławiania zwierząt posiada takie zezwolenie. Dodała, że: *powinno to być weryfikowane przez gminę na etapie zawierania umowy w sprawie sprawowania opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Jednocześnie zadeklarowała, że w przyszłym roku 2025, w procedurze kontraktowania z gminami moich usług w zakresie opieki nad zwierzętami, uwzględnię pozyskanie takich zezwoleń.*

(akta kontroli, tom I str. 165-169)

3. W przypadku Schroniska prowadzonego na terenie działki nr ew. gr. 3512/1 obr. 0007 Nienadowa:

- dokonano zmiany zagospodarowania terenu wymagającej ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy (art. 59 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), ponieważ zlokalizowano na terenie schroniska trzykrotnie większą liczbę kojców dla psów niż określona w decyzji o warunkach zabudowy z 31.05.2021 r.;
- w Schronisku nie zapewniono zaopatrzenia w wodę ze studni indywidualnej, odprowadzenia ścieków bytowych do projektowanego zbiornika bezodpływowego, co naruszało wymagania zezwolenia Wójta Gminy Dubiecko z dnia 10.08.2020 r. oraz ww. decyzję o warunkach zabudowy⁵⁴;
- nie uzyskano pozwolenia na budowę, pomimo że przedsięwzięcie pn. „Budowa schroniska dla zwierząt wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na terenie działki nr ew. gr. 3512/1 obr. 0007 Nienadowa” jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 ust. 2 pkt 2 uuiś, wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę (stosownie do art. 29 ust. 6 ustawy Prawo budowlane). W konsekwencji brak jest decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego.

W dniu 20.12.2020 r. PLW w toku kontroli potwierdził, że na terenie schroniska było zlokalizowanych 10 boksów dla psów, w dniu 17.10.2022 r. - 40 boksów dla psów. W trakcie kontroli NIK w Schronisku stwierdzono, że posadowiono 30 kojców dla psów, w tym osiem podzielono (razem 38 boksów), nie wybudowano studni, ani zbiornika bezodpływowego.

⁵⁴ Zgodnie z § 26 ust. 1, 3, 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225) 1. Działka budowlana przewidziana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinna mieć zapewnioną możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej i ciepłowniczej. W razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działka może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska.

W wyniku kontroli podjętej przez PINB w dniu 09.04.2024 r., stwierdzono, że Schronisko zostało wybudowane bez wymaganej decyzji⁵⁵ o pozwoleniu na budowę, w związku z czym organ powziął zamiar wszczęcia postępowania administracyjnego w tej sprawie. PINB podał m.in., że *powyższe ustalenia dały podstawę do wszczęcia postępowania administracyjnego⁵⁶ w sprawie budowy przedmiotowego schroniska dla bezdomnych zwierząt wybudowanego bez wymaganej decyzji pozwolenia na budowę. W takim przypadku ma zastosowanie art. 48⁵⁷ ustawy Prawo budowlane.*

W sprawie ubiegania się o wydanie pozwolenia budowlanego⁵⁸ (lub zgłoszenia budowlanego), Właścicielka Schroniska podała, że *Schronisko nie było tworzone w ramach postępowania budowlanego wymagającego pozwolenia budowlanego lub zgłoszenia budowlanego.* Podała również, że jej zamiarem nie była budowa obiektów podlegających regulacjom ustawy *Prawo budowlane⁵⁹*, stąd też Schronisko jej zdaniem nie wymagało pozwolenia na budowę oraz nie uzyskiwała pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁶⁰ w art. 59 ust. 1 stanowiła m.in., że zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, wymaga ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy.

W decyzji o warunkach zabudowy, wydanej przez Burmistrza Miasta i Gminy Dubiecko, z dnia 31.05.2021 r. dla zamierzenia budowlanego p.n. *Budowa schroniska dla zwierząt wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na terenie działki nr ew.gr. 3512/1 obręb Nienadowa* (dalej decyzja) określono m.in.:

- w ust. 2 decyzji, w ustaleniach dotyczących *funkcji zabudowy i zagospodarowania terenu*, że *dopuszcza się budowę schroniska dla zwierząt, w skład którego wchodzi m.in. „kojce dla psów – do 12 szt. (do 32 psów),*
- w ust. 5 decyzji, w ustaleniach dotyczących *obsługi w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej*, określono m.in.: zaopatrzenie w wodę ze studni indywidualnej oraz odprowadzenie ścieków bytowych do projektowanego zbiornika bezodpływowego.

Ustalono, że w Schronisku przekroczono warunki określone w tiret 1 i faktycznie posadowiono 30 kójców dla około 70 psów oraz nie dotrzymano warunków określonych w tiret 2, tj. nie wybudowano studni i zbiornika bezodpływowego.

Odnosząc się do powyższych ustaleń, Właścicielka wyjaśniła, że:

a) odnośnie przekroczenia limitów określonych w ust. 2 decyzji: *w moim rozumieniu rzeczy, wszystkie obiekty jakie posadowiłam w ramach tworzenia Schroniska nie są*

⁵⁵ Art. 28 ustawy Prawo budowlane stanowi m.in., że roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę.

⁵⁶ Z informacji uzyskanej w dniu 14.05.2024 r. wynika, iż postępowanie administracyjne znajduje się w fazie przygotowawczej i dotychczas nie zostało wszczęte. Jego formalne wszczęcie nastąpi prawdopodobnie jeszcze w miesiącu maju br., po zakończeniu czynności mających na celu ustalenie danych ewidencyjnych stron (właścicieli sąsiednich gruntów) tegoż postępowania administracyjnego.

⁵⁷ Który stanowi m.in., że organ nadzoru budowlanego wydaje postanowienie o wstrzymaniu budowy obiektu budowlanego lub jego części w budowie albo wybudowanego bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę albo bez wymaganego zgłoszenia albo pomimo wniesienia sprzeciwu do tego zgłoszenia. W postanowieniu o wstrzymaniu budowy informuje o możliwości złożenia wniosku o legalizację obiektu budowlanego lub jego części, oraz o konieczności wniesienia opłaty legalizacyjnej w celu uzyskania decyzji o legalizacji obiektu budowlanego lub jego części. Postanowienie o wstrzymaniu budowy wydaje się również w przypadku zakończenia budowy.

⁵⁸ O którym mowa w art. 28 ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r., poz. 682).

⁵⁹ Ustawa *Prawo budowlane* (Dz.U. z 2023 r., poz. 682).

⁶⁰ Ustawa z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r., poz. 977).

objektami budowlanymi w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, natomiast decyzja odnosi się do rzeczy podlegających regulacjom tej ustawy. Stąd też w podejściu formalno-prawnym nie przekroczyłam limitów określonych w ust. 2 decyzji,

b) odnośnie warunków określonych w ust. 5 decyzji: z uwagi na to, że nie działce nie było możliwości wybudowania studni, a co za tym idzie zorganizowania w kontenerze pomieszczenia socjalnego, wyposażonego w umywalkę oraz prysznic z ciepłą wodą, wc, aneks kuchenny wyposażony w zlewozmywak – budowa zbiornika bezodpływowego stała się nieracjonalna. Zbiornik ten z założenia miał odprowadzać ścieki socjalno-bytowe generowane przez ludzi (personel Schroniska). Idea budowy takiego zbiornika nie opierała się na podłączeniu do niego kójców dla zwierząt. Z przyczyn technicznych, w okresie zamarzania wody, nie byłoby możliwe prawidłowe utrzymanie takiej otwartej na warunki pogodowe instalacji.

NIK zauważa, że niezależnie od powołanych powyżej przepisów rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

- posługuje się określeniem obiektu budowlanego schroniska określając sposób liczenia wymaganej minimalnej odległości od budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej, określonych zakładów czy od ujęć wody przeznaczonych do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (§ 1 rozporządzenia),
- określa wymagania co do mycia i odkażania ścian, podłóg i drzwi w schronisku, dezynsekcji pomieszczeń, czyszczenia urządzeń do pojenia i karmienia (§ 5 ww. rozporządzenia) a także dotyczące stałego dostępu do wody spełniającej wymagania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (§ 3 ust. 7 rozporządzenia),
- nakazuje w schronisku wyodrębnić pomieszczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, f oraz g [do izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną zwierząt, do utrzymywania młodych oddzielonych od matek, a także do utrzymywania samic z oseskami] gdzie zapewnia się temperaturę nie niższą niż 16°C (§ 3 ust. 2 w zw. z § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b, f, g rozporządzenia),
- nakazuje w schronisku wyodrębnić (od pomieszczeń przeznaczonych dla zwierząt) pomieszczenia przeznaczone do prac administracyjno-biurowych i celów socjalnych (§ 3 ust. 1 pkt 1 lit. h i j rozporządzenia),

Powoływanie się zatem na ujemne temperatury jako przyczynę zamarzania wody i przeszkodę m.in. w zapewnieniu pomieszczeń przeznaczonych do celów socjalnych należy uznać za nieznajdujące oparcia w obowiązujących przepisach.

(akta kontroli, tom I str. 165-173, 176-180, 390-391, tom II str. 47-77)

4. W Schronisku nie wyodrębniono pomieszczenia do celów socjalnych oraz pomieszczenia do prac administracyjno-biurowych (§ 3 ust. 1 pkt 1 lit. h i j rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.). Do celów prac administracyjno-biurowych wykorzystywane było pomieszczenie znajdujące się w siedzibie przedsiębiorcy, tj. w Przemyśle, ul. Sybiraków 34/1. Właścicielka niewyodrębnienie ww. pomieszczeń uzasadniała brakiem takiej możliwości w związku z brakiem wody na działce w Nienadowej 619 (wyjaśnienia jak w pkt 3 powyżej).

Podczas oględzin w dniu 15.02.2024 r. w Schronisku:

- nie było także zalecanego środka dezynfekującego. Właścicielka podała, że z uwagi na ujemne temperatury środek dezynfekcyjny przetrzymywany był w siedzibie firmy przy ul. Sybiraków. Podczas dodatkowych oględzin⁶¹ stwierdzono, że środek dezynfekujący został uzupełniony,

⁶¹ W dniu 22.02.2024 r.

- stwierdzono zbyt małą ilość słomy w budach, co w przypadku zwierząt małych lub o krótkiej sierści mogło przy niskiej temperaturze powodować dyskomfort utrzymania ciepła. Właścicielka po uzyskaniu powyższej informacji uzupełniła stan słomy w budach, co zostało stwierdzone podczas dodatkowych oględzin.

(akta kontroli, tom II, str. 2-42)

5. Z treści umów zawartych pomiędzy firmą „Usługi techniczno-weterynaryjne ARKA-vet” a gminami (w tym Gminą Dubiecko) nie wynikało uprawnienie Właścicielki Schroniska do powierzenia wykonania zlecenia osobie trzeciej, a jednocześnie ustalono, że w latach 2023-2024, Właścicielka przekazała do Fundacji Zwierzyńiec, dwa psy i cztery koty, wyłapane na terenie Gminy Dubiecko. Art. 738 § 1 Kodeksu cywilnego⁶² stanowił m.in., że przyjmujący zlecenie może powierzyć wykonanie zlecenia osobie trzeciej wtedy, gdy to wynika z umowy lub ze zwyczaju albo gdy jest do tego zmuszony przez okoliczności. W wypadku takim obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie dającego zlecenie o osobie i o miejscu zamieszkania swego zastępcy i w razie zawiadomienia odpowiedzialny jest tylko za brak należytej staranności w wyborze zastępcy.

Odnosząc się do powyższego stanu rzeczy, Właścicielka Schroniska wyjaśniła, że: *formalnie umowy nie zawierały klauzuli dotyczącej powierzenia wykonania zlecenia osobie trzeciej, ale faktycznie gminy wiedziały o mojej współpracy ze schroniskiem w Szczytach. W związku z moim uchybieniem uzupełnię treść zawartych umów na 2024 r. w drodze aneksu, a w umowach na rok 2025 wprowadzę odpowiedni zapis dotyczący powierzenia wykonania zlecenia osobie trzeciej. Ponadto Właścicielka Schroniska wyjaśniła, że główną przyczyną współpracy ze schroniskiem w Szczytach jest dobro zwierząt, a w szczególności większe możliwości w zakresie ich adopcji z tamtego schroniska. Schronisko to działa w większej skali nie tylko w kraju, ale i za granicą. Zwierzęta, które u nas miałyby nikłe szanse na adopcję, z tamtego miejsca efektywniej oddawane są do nowych domów. Jestem w stałym kontakcie ze schroniskiem w Szczytach i znane mi są losy powierzonych tam zwierząt w tym liczne przypadki adopcji (również za granicę).*

(akta kontroli, tom I str. 44-66, 174-175, 299-362)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Schronisko zostało wyposażone w wymagane w elementy infrastruktury, a zwierzętom przebywającym w Schronisku zapewniono odpowiednie warunki bytowania. W działalności Schroniska nieprawidłowością było odławianie zwierząt bez wymaganego zezwolenia udzielanego przez wójta (burmistrza/prezydenta) oraz powierzanie wykonywania zlecenia z zakresu opieki nad zwierzętami osobie trzeciej bez uprawnienia określonego w umowie z gminą. Stwierdzono, że Schronisko wybudowano bez wymaganego pozwolenia budowlanego, nie spełniono wymagań określonych zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie schroniska dla bezdomnych zwierząt (określonych przez Wójta Gminy Dubiecko w drodze decyzji), dokonano zmiany zagospodarowania terenu wymagającej ustalenia w drodze decyzji (warunków zabudowy).

W ocenie NIK, sposób świadczenia opieki nad zwierzętami, nie naruszał ich dobrostanu.

⁶² Ustawa z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1610)

2. Zapobieganie bezdomności zwierząt

Opis stanu faktycznego

2.1. W Schronisku w odniesieniu do zwierząt w nim przebywających, wobec których nie było przeciwwskazań⁶³ do wykonania tego zabiegu, przeprowadzono kastrację. Zabiegi te były wykonywane po upływie kwarantanny, a przed upływem ośmiu miesięcy liczonych od dnia ich przyjęcia do Schroniska.

(akta kontroli, tom I str. 201-202)

2.2. Zwierzęta przyjęte do Schroniska niemające oznakowania, były znakowane transponderem, zgodnym z normą ISO 11784/5 "Radiowa identyfikacja zwierząt - Struktura kodowa" i wykorzystującym technologię FDX-B & EMID oraz umożliwiającym odczytanie danych przez czytnik zgodny z normą ISO 11784/85 *Charakterystyka protokołu transmisji*.

W latach 2020-2022 nie prowadzono ewidencji czipowania zwierząt. W 2023 r. zaczipowano 148 psów i 46 kotów.

Właścicielka wyjaśniła, że: *w latach 2020 - 2022 pomimo braku obowiązku czipowania psów i kotów schronisko oznaczało psy trwałym transponderem przed wydawaniem do adopcji oraz zwierzęta odbierane przez Właścicieli⁶⁴ na ich prośbę. Koty nie były znakowane.*

Z analizy NIK w wylosowanej próbie 20 zwierząt przebywających w Schronisku wynikało, iż jeden pies przebywający w nim od czerwca 2022 r. został zaczipowany 3 stycznia 2023 r.⁶⁵. Kolejne 12 psów zaczipowano do siedmiu dni⁶⁶ po odbyciu kwarantanny. W 7 przypadkach zwierzęta zostały zaczipowane w późniejszym terminie tj. powyżej siódmego dnia od zakończeniu kwarantanny.

Właścicielka Schroniska wyjaśniła, że *przyczynami wydłużenia okresu od zakończenia kwarantanny do zaczipowania zwierząt w poszczególnych przypadkach były głównie zalecenia lekarza weterynarii i tak:*

pies nr 48/23⁶⁷ w jedenastym dniu ponieważ pies w wyniku wypadku wymagał leczenia, psy nr 183/24 i 17/24 w tym jeden powypadkowy i kot nr K78/23 w trzynastym dniu, z powodu dużego zarobaczenia co wymagało przesunięcia daty szczepienia, pies nr 179/23 w czternastym dniu- zgłosiła się osoba, która nie była pewna czy to Jej pies, po zdjęciach nie była w stanie na 100% zweryfikować. Mówiła, że jej suczka ma aktualne szczepienia dlatego wstrzymaliśmy się ze szczepieniem i czipowaniem.

Pies nr 176/23 w dwudziestym dniu z powodu dużego zarobaczenia co wymagało przesunięcia daty szczepienia, kot nr 70/230 w czterdziestym pierwszym dniu, ponieważ był leczony po wypadku. W porozumieniu z lekarzem weterynarii zwierzęta są czipowane przy szczepieniach. Z uwagi na stan zdrowia powyższych zwierząt szczepienie zostało przesunięte w czasie, a tym samym chipowanie.

⁶³ W badanej próbie 30 zwierząt (20 psów i 10 kotów) przeciwwskazania do wykonania kastracji określone przez lekarza weterynarii były następujące:

- w przypadku dwóch psów ze względu na podeszły wiek oraz w jednym przypadku miało miejsce tzw. „czasowe odebranie”, czyli umieszczenie przez gminę w Schronisku na czas trwania postępowania sądowego w sprawie znęcania się nad zwierzęciem,

- w przypadku trzech kotów ze względu na podeszły wiek i szczenięcy wiek oraz w jednym przypadku zwierzę było wykastrowane przed przyjęciem do Schroniska.

⁶⁴ Najczęściej czipowano psy, które miały tendencję do ucieczek.

⁶⁵ Obowiązek czipowania od 27 stycznia 2023 r.

⁶⁶ 2 psy w trzecim dniu, 6 psów w piątym dniu, 2 psy w szóstym dniu i 2 psy w siódmym dniu po odbyciu kwarantanny.

⁶⁷ Nr ewidencyjny zwierzęcia w wykazie zwierząt

2.3. Zwierzęta przyjmowane do Schroniska podlegały ewidencjonowaniu.

Każde zwierzę posiadało swoją kartotekę prowadzoną w formie papierowej umieszczoną w skoroszycie z nazwą gminy, z której nastąpiło zgłoszenie. W dokumentacji zawarto: opis zwierzęcia, w tym jego gatunek, wiek, płeć, maść i znaki szczególne oraz informację o przeprowadzeniu kastracji, numer ewidencyjny psa oraz numer wszczepionego transpondera.

Po kontroli PLW w styczniu 2023 r. wprowadzono wykaz w postaci elektronicznej w systemie Klinika XP, z możliwością sporządzenia wydruku.

W systemie umieszczano datę przyjęcia zwierzęcia do Schroniska i dane podmiotu, który przekazał zwierzę do Schroniska, informacje o okresie odbytej kwarantanny, informacje dotyczące przeprowadzonych szczepień i zabiegów diagnostycznych, leczniczych i profilaktycznych, w tym dotyczących zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych, datę opuszczenia Schroniska przez zwierzę oraz dane osoby/podmiotu, którym przekazano zwierzę; datę śmierci zwierzęcia, dane podmiotu, któremu przekazano zwłoki zwierzęcia, oraz numer kojca, w którym przebywa zwierzę, aktualizowany po każdym jego przemieszczeniu.

Zarówno w dokumentacji papierowej prowadzonej od dnia utworzenia Schroniska, jak też w systemie KlinikaXP, zamieszczano fotografię oraz cechy charakterystyczne zwierzęcia.

W wykazie nie odnotowywano wagi zwierzęcia, informacji o kondycji zwierzęcia w dniu przyjęcia do Schroniska i daty kastracji zwierzęcia albo informacji lekarza weterynarii o przeciwwskazaniach do wykonania takiego zabiegu. Opis zawarto poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W latach 2020 (od 19 listopada) do 2024 (I kwartał) Schronisko zawarło umowy powierzające zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności z 46 gminami⁶⁸. Do badania wybrano próbę losowo wybranych 15 gmin⁶⁹.

Dane uzyskane w Schronisku dotyczące liczby odebranych zwierząt z poszczególnych gmin w czterech przypadkach różniły się od liczby podanej przez Gminy i tak w przypadku:

- Gminy Dubiecko: w 2021 r. 15 psów i 7 kotów, Gmina podała 15 psów i 10 kotów,
- Gmina Kańczuga:
 - w 2022 r. 6 psów i 2 koty, Gmina podała 5 psów i 2 koty,
 - w 2023 r. 12 psów, Gmina podała 9 psów,
- Gminy Orły:
 - w 2021 r. 11 psów, Gmina podała 13 psów,
 - w 2022r. 7 psów, Gmina podała 10 psów,
- Gminy Żurawica:
 - w 2021 r. 4 psów i 3 koty, Gmina podała 5 psów i 3 koty,
 - w 2022 r. 10 psów i 5 kotów, Gmina podała 12 psów i 5 kotów.

Właścicielka Schroniska wyjaśniając powyższe przypadki braku zgodności pomiędzy danymi ze Schroniska i danymi z poszczególnych gmin podała, że:

- *Gminy Dubiecko w 2021 r., różnica w ilości kotów wynika z tego, że do Schroniska w połowie marca 2021 r. trafiły 3 koty właścicielskie na czasową opiekę, ze względu na chorobę właścicielki (choroba onkologiczna) zamieszkałej w miejscowości Kosztowa. Koty te nie widnieją w rejestrze zwierząt schroniskowych z uwagi na deklarację właścicielki, że je odbierze. Okres przebywania kotów określono wstępnie na ok. dwa tygodnie, ale przeciągnął się do 3 miesięcy. Właścicielka po tym*

⁶⁸ Umowy zawierane na okres 1 roku. Liczba umów w latach 2020-2021 wynosiła po 45 gmin i w latach 2022-2023 po 39 gmin.

⁶⁹ Dane uzyskano ze wszystkich Gmin z którymi zawarto umowy. Wylosowano do badania: Gminę Besko, Dzikowiec, Dubiecko, Miasto Dynów, Gminę Horyniec Zdrój, Kańczuga, Laszki, Lubaczów, Miasto Lubaczów, Gminę Oleszyce, Orły, Przemyśl, Przeworsk, Zarzecze i Żurawica.

czasie przekazała informację, iż ze względów zdrowotnych nie może odebrać kotów (ze względu na jej dalsze leczenie). W związku z tym, że pobyt kotów był odpłatny, a koszty pokrywała gmina (faktury nr 14/03, 8/04, 11/05 z 2021 r.), zdecydowano, że Gmina Dubiecko podejmie kroki mające na celu poszukiwanie nowych właścicieli zwierząt. W krótkim czasie otrzymałam informację, że koty zostaną odebrane. Koty zostały zawiezione pod Urząd Gminy i tam przekazane w kontenerze do przewożenia zwierząt umówionej osobie z Urzędu. [...] Nie są mi znane dalsze losy przekazanych zwierząt,

- Gminy Kańczuga w 2022 r., różnica wynika z mojego błędu podczas przygotowywania danych do żądanych przez NIK tabel. Właściwa liczba psów to 5 szt. W 2023 r. różnica wynika z tego, iż do Schroniska faktycznie trafiło 12 psów, w tym 3 psy zgłoszone przez pracownika Gminy do zabezpieczenia z prywatnej posesji w trakcie interwencji z dnia 11 lipca 2023 r., w wyniku zatrzymania ich opiekuna. W tym samym dniu zgłosiła się do mnie partnerka zatrzymanego, która również sprawowała opiekę nad zwierzętami i wzięła na siebie pełną odpowiedzialność za zwierzęta, w tym także odpowiedzialność finansową (opłaciła koszty związane z pobytem psów w schronisku 755 zł). W wyniku zaistniałej sytuacji Gmina nie wykazała zwierząt w swojej ewidencji, najprawdopodobniej dlatego, że nie poniosła z tego tytułu kosztów,

- Gminy Orły w 2021 r., różnica wynika z mojego błędu podczas przygotowywania danych do żądanych przez NIK tabel. Właściwa liczba psów to 13 szt. W 2022 r. różnica wynika z mojego błędu podczas przygotowywania danych do żądanych przez NIK tabel. Właściwa liczba psów to 9 szt. (zgodnie z fakturami). Jeden pies nie został policzony ponieważ trafił do nas 4 lipca 2022 r. i został adoptowany 11 lutego 2024 r. Kartoteka psa umieszczona była w segregatorze na rok 2024. W związku z różnicą jednego psa najprawdopodobniej pomyłka jest po stronie Gminy. Zdarza się zgłoszenie ze strony gminy, a zwierzęcia nie uda się odłowić i być może taka sytuacja zaistniała, a Gmina zaliczyła zgłoszenia do ilości oddanych do Schroniska psów,

- Gminy Żurawica w 2021 r., Schronisko otrzymało 5 zleceń z Gminy z czego jedna grudniowa nie skutkowałą przyjęciem psa do schroniska. Pomimo natychmiastowej interwencji na miejscu zdarzenia zastaliśmy martwego psa. Pies został przekazany do utylizacji. Ponadto jeden z 4 psów był także powypadkowy (16 lutego 2021 r.). Pies ten jest w ewidencji Schroniska, jednakże w wyniku obrażeń nastąpił zgon 2 godziny po przyjęciu do lecznicy. Faktura 2/03/2021 została wystawiona za leczenie psa, a nie pobyt w Schronisku. W 2022 r. zgłoszonych interwencji faktycznie było 12, jednakże 2 z nich z czerwca i maja 2022 r. nie skutkowały umieszczeniem psa w Schronisku. Faktury 13/05 i 20/06 z 2022 r. zostały wystawione za dojazd i odłowienia psa. W trakcie jednej z interwencji na miejsce przyszedł właściciel zgłoszonego psa w wyniku czego odstąpiono od dalszych działań. W przypadku drugiego psa mógł być zgon w innym rejonie, ewentualnie psa nie odnaleziono, a zgłoszenie zostało zaliczone przez Gminę do prowadzonej przez nią ewidencji.

(akta kontroli tom I, str. 11-32 i akta kontroli tom II, str. 162-171, 201-209, 267-349)

2.4. Zgodnie z ewidencją prowadzoną w Schronisku liczba zwierząt przyjętych do Schroniska w latach 2020 - 2024 (do końca lutego) wynosiła 982, z czego 110 oddano właścicielom, 690 zwierząt były wykazywane w ewidencji schroniska jako „adopcja”, tym 203 zwierzęta do Zwierzyńca (opis w obszarze 1, pkt 1.2):

- w 2020 r. przyjęto 8 psów, z czego 2 stanowiły „adopcję”;
- w 2021 r. przyjęto 246 psów, z czego 32 psy oddano właścicielom, 141 to „adopcja” oraz przyjęto 97 kotów, z czego 73 koty - „adopcja” (tym 36 psów do Zwierzyńca)⁷⁰.
- w 2022 r. przyjęto 252 psy, z czego 37 psów oddano właścicielom, 172 psy „adopcja” oraz przyjęto 52 koty, z czego 1 oddano właścicielowi, 42 „adopcja” (w tym 45 psów do Zwierzyńca)⁷¹.

⁷⁰ W marcu, czerwcu, sierpniu, grudniu dwa razy.

⁷¹ W styczniu, sierpniu, październiku, listopadzie i grudniu.

- w 2023 r. przyjęto 202 psy, z czego 36 oddano właścicielom, 149 psów „adopcja” oraz przyjęto 86 kotów, z czego 58 „adopcja” (w tym 69 psów i 19 kotów do Zwierzyńca)⁷².
- w 2024 r. (do końca lutego) przyjęto 33 psów z czego 4 psy oddano właścicielom, 40 psów „adopcja” oraz przyjęto 6 kotów, w tym czasie 8 kotów „adopcja” (w tym 29 psów i 5 kotów do Zwierzyńca).

Wskaźnik adopcji obliczony na podstawie ww. danych wynosił 69,76% (w tym 20,67 % zwierzęta przekazane do schroniska Zwierzyńiec).

Do właścicieli wróciło 11,20% zwierząt przebywających w Schronisku. W schronisku na dzień 29 lutego 2024 r. przebywały 52 zwierzęta.

Na podstawie próby sześciu umów ustalono, że Gminy powierzały zadania w zakresie adopcji zwierząt na podstawie umów zawieranych z wykonawcą o treści przedstawionej przez Arka-Vet lub na podstawie umów o treści proponowanej przez gminy. W umowach Arka-Vet (w § 9 umowy) zapisano, że: *działając dla dobra zwierząt Wykonawca wraz z zamawiającym oraz ze Stowarzyszeniem Ochrony Zwierząt Arka podejmie kroki mające na celu znalezienia domów adopcyjnych dla zwierząt przebywających w schronisku.*

W umowie zaproponowanej przez gminę zapisano: *wykonawca podejmie działania zmierzające do pozyskania dla bezdomnych zwierząt nowych właścicieli oraz przekazanie w imieniu Zleceniodawcy zwierząt do adopcji osobom zainteresowanym ich posiadaniem i zdolnym do zapewnienia im należytej opieki, w tym:*

- 1) *zamieszczanie informacji na stronie internetowej www z krótkim opisem i zdjęciami (zachęcającymi do adopcji) odławianych oraz przebywających w schronisku zwierząt z terenu gminy, które mogą być adoptowane,*
- 2) *sprawdzanie wiarygodności osób adoptujących,*
- 3) *zawieranie w imieniu Zleceniodawcy umów z osobami adoptującymi⁷³.*

Na podstawie próby 20 zwierząt wydanych do adopcji osobom fizycznym oraz przekazanych do Fundacji Zwierzyńiec ustalono, że:

Wszystkie zwierzęta odbywały kwarantannę. Psy po odbyciu kwarantanny były szczepione i czipowane. Sprawdzenie wpisania ww. numerów do bazy zwierząt oznakowanych wykazało, że zwierzęta te figurowały bazie safe-animal.pl.

Kastracja zwierząt następowała do 8 miesiąca pobytu w Schronisku lub po uzyskaniu przez zwierzę określonego wieku. W przypadku przekazania niekastrowanego zwierzęcia do schroniska prowadzonego przez Fundację Zwierzyńiec według Właścicielki wraz ze zwierzęciem przechodził obowiązek kastracji na ten podmiot, jednak zobowiązanie to nie było zamieszczone w umowie 1/2019 (opis w pkt 1.12).

W umowach adopcyjnych z osobami fizycznymi zawarto postanowienia dotyczące zobowiązania się nowego właściciela do zapewnienia zwierzęciu dobrych warunków i opieki weterynaryjnej tj.: wyżywienia, wody i schronienia oraz utrzymania w granicach swojej posiadłości, nie wypuszczania na tereny otwarte bez dozoru, zaopatrzenia w obrozę z adresem i numerem telefonu, traktowania z należytym szacunkiem, a także adoptujący zobowiązywał się do: rejestracji zaczipowanego zwierzęcia w bazie danych, zapewnienia opieki weterynaryjnej, wraz z obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, odprowadzenia adoptowanego zwierzęcia w ciągu 3 dni, gdyby ono nie odpowiadało⁷⁴. W umowie zawarto zakaz

⁷² W lutym, czerwcu, lipcu, wrześniu, październiku i listopadzie.

⁷³ Umowa nr SOS-III-OZ-1/2022.

⁷⁴ Zwierzę nie zaaklimatyzowało się w miejscu pobytu, uczulenie domownika, brak akceptacji ze strony innego zwierzęcia itp.

odsprzedaży i przekazywania w charakterze prezentu lub towaru wymiennego oraz poddawania zwierzęcia eksperymentom medycznym lub jakimkolwiek innym.

Adoptujący podpisywał również przyjęcie do wiadomości, iż w razie złego traktowania zwierzęcia grozi mu odpowiedzialność karana na podstawie ustawy o ochronie zwierząt z dnia 12 sierpnia 1997 r.

Ww. umowy były zobowiązaniem adopcyjnym, a nie dokumentem kupna sprzedaży. Zwierzęta przekazywane były nieodpłatnie.

W umowie zawarto również warunek związany z prawem przeprowadzenia inspekcji w nowym miejscu pobytu adoptowanego zwierzęcia i zabrania go z powrotem do schroniska w razie stwierdzenia nieodpowiednich warunków.

Schronisko prowadziło akcje informacyjne i promujące adopcję m.in. na stronach internetowych <https://www.osrodek-arka.pl/adopcja>, gdzie prezentowano zwierzęta do adopcji. Na stronie dostępny był regulamin adopcji i umowa adopcyjna oraz fotografie wraz z opisem zwierząt oraz na stronie <https://www.olx.pl/zwierzeta/psy/psy-do-adopcji/przemysl/q-schronisko/>, <http://www.ogloszenia.przemysl.pl/zwierzeta.do.adopcji> oraz na <https://www.facebook.com/search/top?q=schronisko%20dla%20zwierz%C4%85t%20arka%20przemys%C5%9Bl>.

Informacje dotyczące zwierząt przebywających w schronisku były aktualizowane.

Prowadzone były też akcje związane w ustaleniem właściciela poprzez drukowanie fotografii zwierzęcia i rozklejanie je w okolicy jego znalezienia.

Nie prowadzono zbiorów pieniężnych na tzw. psy „nieadopcyjne”.

(akta kontroli: tom I str. 44-66 oraz tom II, str. 172-200, 210-266)

2.5. W wyniku analizy stron internetowych gmin: Besko, Dubiecko, Białobrzegi, Laszki i Przeworsk, nie stwierdzono w aktach regulujących działalność tychże gminnych jednostek organizacyjnych, innych (dodatkowych) zadań nałożonych na Schronisko.

Właścicielka wyjaśniła, że: *na Schronisko nie było nałożonych zadań innych niż określone przepisami powszechnie obowiązującymi. Zadania takie nie występowały w aktach regulujących działalność poszczególnych gmin, z którymi Schronisko miało zawarte umowy, czy też w umowach /porozumieniach między gminami.*

(akta kontroli, tom I str. 174-175, 364)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W wykazie prowadzonym w systemie elektronicznym KlinikaXP nie odnotowywano: wagi zwierzęcia, informacji o kondycji zwierzęcia w dniu przyjęcia do schroniska i daty kastracji zwierzęcia albo informacji lekarza weterynarii o przeciwwskazaniach do wykonania takiego zabiegu, co było niezgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁷⁵ oraz § 6 ust. 3 pkt 1 lit. c i lit. g oraz ust. 5 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

Właścicielka powołała się na zamieszczenie ww. informacji w dokumentacji medycznej oraz pozostałej źródłowej - wyjaśniła, że: *wszystkie zwierzęta są ważone w trakcie badania klinicznego u lekarza weterynarii, z którym współpracujemy. Waga jest wpisywana w karcie pacjenta z możliwością wydruku. W większości przypadków*

⁷⁵ Dz. U. Nr 158, poz. 1657.

waga zwierząt jest podana w wypisie - dokumentacji z lecznicy. Odłowione zwierzęta, które nie wykazują objawów chorobowych umieszczane są na kwarantannie. Do lecznicy jadą na szczepienie. Jeśli zwierzę nie wykazuje niepokojących objawów nie jest to odnotowywane w jego dokumentacji.

Adnotacje są robione we wszystkich przypadkach, gdy stan zdrowia odłowionego zwierzęcia jest niepokojący, bądź jest to zwierzę powypadkowe, chore, skrajnie zaniedbane itp. Dokumentacja medyczna prowadzona jest w systemie lecznicy, zaś do schroniskowej dokumentacji zwierzęcia trafia jej forma papierowa wydana przez lecznicę (karta wizyty weterynaryjnej).

Pomimo obowiązku prowadzenia rejestru tylko w formie elektronicznej, prowadzę też ewidencję papierową dla każdego zwierzęcia. Gromadzona tam jest dokumentacja medyczna, zaświadczenia o profilaktyce weterynaryjnej, naklejki z mikroczipów, umowy adopcyjne oraz inne dodatkowe dokumenty np. wydane decyzje dotyczące danego zwierzęcia. Wszystkie te dokumenty są do wglądu zainteresowanych osób i wydawane są w przypadku adopcji wraz z wypisem schroniskowym. W przypadku zwierząt kastrowanych w każdym przypadku jest to zaznaczone w wykazie elektronicznym - tak jak w przypadku innych zabiegów profilaktycznych, np. odrobaczenie, odpchlenie czy szczepienie.

NIK zauważa, że powołane powyżej przepisy wyraźnie wskazują na zawartość wykazu zwierząt przebywających w schronisku. Ponadto z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. wynika m.in. obowiązek udostępniania ww. organom Inspekcji Weterynaryjnej do celów kontrolnych. Po wejściu w życie (27.01.2024 r.) załącznika do ww. rozporządzenia waga zwierząt pozwala na ustalenie, czy wymagania określone w tym załączniku zostały spełnione, zwłaszcza w zakresie minimalnej powierzchni przypadającej na jednego i kolejnego psa.

OCENA CZĄSTKOWA

W Schronisku w odniesieniu do zwierząt, które kwalifikowały się do tego zabiegu, przeprowadzano kastrację. Prawidłowo znakowano (czipowano) i rejestrowano zwierzęta, za wyjątkiem ustalonych braków formalnych w prowadzonym wykazie zwierząt, w zakresie nie wpisywania danych dotyczących wagi zwierzęcia, informacji o kondycji zwierzęcia w dniu przyjęcia do schroniska i daty kastracji zwierzęcia albo informacji lekarza weterynarii o przeciwwskazaniach do wykonania takiego zabiegu. W ocenie NIK Schronisko prawidłowo realizowało zadanie polegające na poszukiwaniu właścicieli dla bezdomnych zwierząt.

OBSZAR

3. Finansowanie oraz rozliczenie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności

Opis stanu faktycznego

3.1. W badanych latach 2021-2023, w Schronisku:

- wysokość stawek jednorazowych wynosiła odpowiednio: 2000 zł, 2500 zł i 3000 zł,
- roczne koszty utrzymania (bieżące bez remontów) wyniosły odpowiednio: 206 432,75 zł, 341 312,98 zł, 327 971,35 zł,
- średnia liczba zwierząt przebywających dziennie wyniosła odpowiednio: 28, 48, 58,
- dzienny koszt utrzymania jednego zwierzęcia wyniósł odpowiednio: 20,20 zł, 19,48 zł, 15,49 zł,
- przychody uzyskiwane z tytułu realizacji zawartych umów, pokrywały koszty utrzymania zwierzęcia przez uśredniony⁷⁶ okres, odpowiednio: 99 dni, 128 dni, 193 dni.

⁷⁶ Będący ilorazem stawki jednorazowej podzielonej przez dzienny koszt utrzymania zwierzęcia.

3.2-3.3. Właścicielka działająca pod firmą Usługi Techniczno-Weterynaryjne „Arka-Vet” Agnieszka Narożnowska zawarła w dniu 10.12.2017 r. umowę zlecenia z Biurem Podatkowym, której przedmiotem było prowadzenie rozliczania książki przychodów o rozchodów i ewidencję VAT oraz sporządzanie miesięcznych deklaracji. Pracownik Biura Podatkowego w udzielonej informacji podał, że: w okresie od 01.01.2019 r. do 29.02.2024 r. u zlecniodawcy:

- nie odnotowano wpływu dotacji, subwencji, ani żadnych dofinansowań, oprócz wpływu środków z Gmin i Miast z tytułu podpisanych umów,
- w otrzymanych do zaksięgowania dokumentach księgowych nie stwierdzono przypadku zwrotu środków do Gmin i Miast.

Właścicielka wyjaśniła, że: z uwagi na trudności wyodrębnienia kosztów związanych z remontami, modernizacją, pracami inwestycyjnymi, koszty te określa szacunkowo w latach 2021 – 2023, w równej kwocie po 30 000 zł. (razem 90 000 zł).

Właścicielka Schroniska zgodnie z postanowieniami umów zawartych z gminami wykonywała zobowiązania w nich określone. W badanym okresie w umowach tych przyjęte były:

- stawki jednorazowe za odłowienie bezdomnego zwierzęcia, transport, całodobową opiekę nad zwierzęciem, umieszczenie w schronisku profilaktyka weterynaryjna, sterylizacja/ kastracja, oznakowanie mikroczipem. Np. cennik w 2021 r. za psa 2.000 zł, za kota (bez czipowania) 1.600 zł;
- całodobowa opieka nad zwierzęciem (w przypadku czasowej opieki – nie dotyczy zwierząt umieszczanych w schronisku) – 15-35 zł brutto.

W okresie działalności Schroniska nie wystąpił przypadek zapłaty kary umownej z tytułu nienależytego wykonywania umowy zawartej z gminą.

(akta kontroli, tom I str. 165-169, 365-374)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, Schronisko prawidłowo, tj. zgodnie z umową rozliczało się z gminami za realizowane zadania w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i prawidłowo wydatkowało środki na realizację zadań związanych z tą opieką.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt. 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Uzyskanie wymaganego zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami.
2. Zapewnienie powierzania wykonywania przyjętego zlecenia osobie trzeciej zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 738 § 1 w zw. z art. 750 Kodeksu cywilnego.
3. Zapewnienie prowadzenia wykazu zwierząt w sposób zawierający wszystkie dane wymagane przepisem § 6 ust. 3 rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 20 czerwca 2024 r.

Kontroler
Barbara Lew
Starszy inspektor kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Zastępca Dyrektora
Witold Pałasz

.....
podpis

.....
podpis

Kontroler
Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Zmiany w wystąpieniu pokontrolnym
dodał:

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

/-/

02.10.2024 r.